

MAGYAR BANYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

VOLUME XXI. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN

1933 Szeptember 28.

NO. 39. SZÁM.

A PROGRESSIVEK NE ADJÁK FEL A KÜZDELMET

A törvény és a szénrendelet értelmében
joguk van az élethez

A jövő héten érvénybe lép a szénrendelet és ha azt becsületesen betartják, akkor a Progresszív bányászok szervezetét még a hatalmas Peabody dinasztának is el kell ismerni.

Mikor az elnök az egyes szerződéseket jóváhagyja, mindig megjegyzi, hogy a szerződés azokra a bányászokra is vonatkozik, akik nem a United Mine Workersben fizetik az adókat.

Ha tehát a törvényt és a rendeletet becsületesen végrehajtják, akkor végre megszűnik Illinoisban a testvérharc és mindenki oda tartozik, ahová akar, amelyik szervezetet saját magának választja.

A kormány igazságot ígért Illinoisi vérző bányászainak, és reméljük, hogy ez az igazság nem késik.

Hiába mondja nagy hangon Green, Lewis, Snead, hogy csak az American Federation of Labor létezhetik az országban, ilyen ostobaságra nem kell hallgatni a bányászoknak.

A Progresszív bányászok üldözése különben tovább tart a vidéken.

A Lewis-Peabody gangsterek Christian Countyt teljesen uralják és szó nélkül tűrik, hogy a progresszív bányászok ellen nap-nap után támadásokat intéznek, hogy veredések, lövöldözések, gyilkosságok vannak a vidéken.

A múlt héten több ilyen támadás történt a megyében, de a tetteseket letartóztatni, vagy a törvény elé állítani nem akarják és nem fogják. Hasonló a helyzet Franklin megyében is, ahol egy pár Progresszív bányászt megverték.

Kevesebb szerencsével operálnak a gangsterek Saline Countyban, ahol a múlt héten kilenc haramiát, a Lewis vezetése alatt álló United Mine Workers kilenc aktív csatlósát vád alá helyezték.

A letartóztatott gunmeneket gyilkosságra való összeesküvéssel és véres verekedéssel vádolják, és kétségtelen, hogy el is fogják őket ítélni.

Szégyen gyalázat, hogy a bányász szervezet az újjaszületés korszakában ilyen aljas eszközökre ragadtatja magát, hogy ott ilyen aljas eszközökkel harcolnak és egyenesen lehetetlenné teszik, hogy egységesek legyenek újra a bányászok.

A kormány tagjai gyakran hangoztatták, hogy szeretnék egyetlen nagy bányász uniót látni az országban, erre azonban a jelen helyzetben nincs semmi kilátás.

Amíg a United Mine Workers racketeer tisztviselői a Peabodykkal és más bányabárokkal cseresznyéznek egy tából, és azokkal szövetkeznek a bányászok egy csoportja ellen, addig nem lehet beszélni egységről.

A bányász-egység hívei abban reménykednek, hogy a pennsylvaniai és a west virginiai bányászok tevékeny részt vesznek a United Mine Workersben és hogy abban ők, az új tagok fognak rendet csinálni.

Majd ha az új tagok tízezei kellő befolyást érvényesítenek a szervezetben és megtisztítják a U. M. W. vezetését, akkor lehet lesz teljes bányász-egységről beszélni az országban.

Hisztéria a szénmezőkön

Pennsylvania bányászai nem akarnak biztonság nélkül munkába állni. — A Frick bányák nem nyilatkoznak, hogy alávetik-e magukat a szén-code-nak. — Nem lehet dolgozni, ha a szervezetet nem fogják elismerni. — Vigyázzanak a bányászok, hogy ne essenek tulzásba. — Nem szabad a radikális szónokokra hallgatni és nem lehet egyik államból a másikba menni picketelni. — Az egész ország a bányászok mellett van, ne fordítsák a közvéleményt maguk ellen. — A szervezet vezetőit meg kell tanítani arra, hogy nem urai, de szolgálai a bányászságnak

Valósággal hisztériában voltak a múlt héten, s vannak itt-ott ma is a pennsylvaniai bányászok.

A szénrendelet aláírása nem volt elég a számukra, mert az annyiszor elbolondított, nyomorgó munkások nem akartak még egyszer az ígéreteknek bedőlni és tudni kívánták, hogy mi lesz a Frickékkal.

Tudni kívánták, hogy a béhemót acél-truszt bányáiban mi lesz a sorsa ezentúl a munkásnak. Mert bizonyos, hogy a többi acél bánya a Steel Trustot fogja követni.

És mert a múlt héten a hatalmas társaság nagyurait hallgattak, kötelező ígéretet a szervezet elismerésére nem tettek, érthető, hogy a bányászok nem mentek a munkába. Sőt akik dolgozni akartak, akik hajlandók voltak rá, hogy kötelező ígéret nélkül dolgozzanak, azokat is kint tartották a munkából.

A United Mine Workers vezetői dultak-fultak, egyik távirati ukázt a másik után küldték a bányásznak, de ez egyszer tudtukra adták — nagyon helyesen — hogy a bányász intézkedik a saját sorsa felett és a szervezet urai nem bószkodni, de szolgálni tartoznak a bányászokat.

Közben a lázas hangulatot radikális és meggondolatlan emberek arra használták, hogy a bányászokat zavargásokra izgassák.

Hatalmas menetet akartak Észak West Virginia szénmezőire vezetni, ami alkalmat adott volna West Virginia bányabároinak, hogy a szénközölkéket kirendeljük ellenük, és vérbefojtsák a bányászok szabadulását.

Szerencsére idáig a felvonulás nem történt meg, és remélhető, hogy arról le is mondanak a bányászok.

Am tartanak ki Frickékkal szemben mindaddig, amíg a szervezet elismerésére kötelező ígéretet nem nyerne, de ne ragadtassák magukat olyan tulzásokra, amelyeket csak a bányászok fognak megszenvedni.

Az egyes kerületek külön szerződésen a United Mine Workers és a bányabárok lázasan dolgoznak, és például Pennsylvania 3-ik, 4-ik és 5-ik kerületének a szerződése készen van.

Nem jó szerződés, nem kifogástalan munka, de a jelen viszonyok közt ez is nagy haladást jelent a bányásznak, és ahol azt fenntartás nélkül érvénybe léptetik, ott a munkát meg kell kezdeni.

Munka közben aztán azon kell agítani és dolgozni, hogy a szerződés fogyatékosait mielőbb orvosolják, s hogy a szerződés lejártá után jobb és igazságosabb béréket adjanak a bányásznak.

Egyelőre az a kötelessége minden öntudatos bányásznak, hogy csatlakozzék a szervezethez és lásson hozzá, hogy minden bányászból szervezeti tagot csináljon.

Ne engedjenek azokban a bányákban dolgozni, amelyekben a szénrendeletet szigorúan nem tartják be, ahol a szervezet működését gáncsolják, ahol "open shop" mellett, vagy ami ennél is aljasabb, kompánia jún mellett próbálnak dolgozni.

És soha ne felejtsek el, egy percre se felejtsek el a bányászok, hogy minden szervezet minden lokáljánál minél több idegen származású bányászt, vagy annak a gyerekeit kell megválasztani tisztviselőnek, valamint a helyi committee-ba.

A fentemlített szerződésekben már benne van, hogy a bányá committee-nak csak az lehet tagja, aki beszél angolul, ne engedjék, hogy ezzel a ponttal a bevándorolt bányászt a jussától megfosssák.

Nem szükséges, hogy valaki egyetemet végezzen, nem szükséges, hogy valaki szónokolni tudjon angol nyelven, csak az a fő, hogy magát meg tudja érteni. Ne engedjék a bányászok, hogy ezen a címen száz percentes bányászokkal rakják meg a bizottságokat, mert akkor jaj lesz a bevándorolt bányásznak.

Reméljük, hogy a héten már rend lesz és munka lesz a legtöbb bányában, reméljük, hogy a héten megnyugszanak végre a pennsylvaniai bányászok, és különösen reméljük, hogy az izgalomban és idegességben nem fognak rosszakaratu tanácsokra, felelőtlen igazításokra hallgatni.

ELKÁRTYÁZTÁK A SZTRÁJK JOGÁT A VEZÉREK

De a bányászok mondják ki az utolsó szót a dologban

A United Mine Workers vezérei végzetes hibát csináltak. Siettek, és csak azzal látszanak törődni, hogy minél nagyobb tagságdíj bevétele legyen a szervezetnek.

A bányabárokkal kötött szerződésekben beleegyeztek, hogy a bányászok semmiféle vitás ügyből kifolyólag sztrájkolni nem fognak és a bányabárok addig soha nem állnak szóba a bányással, amíg vissza nem mennek munkába.

Ez a kikötés szerencsétlen és ostoba nagylelkűség volt a vezérek részéről.

Mert elméletben nagyon szépen meg van csinálva, hogy a bányászok jogos panaszait közös bizottságok intézik, de nagyon jól tudjuk, hogy ezek a bizottságok néha heteket, hónapokat vesznek igénybe, amíg egy vitát elintéznek.

Ha már most egy-egy telepen egy-egy superintendent elküld a munkából egy néhány bányászt, mert a szervezet érdekében harcolnak, az illetők egész bátran éhen halhatnak, amíg döntés történik az ügyükben, amiket mindig meg lehet fellebbezni, amiket tehát el tudnak húzni hónapokig a bányabárok.

Ilyen esetben igenis szükséges és jogos a sztrájk és épen azért volt büns könnyelműség, hogy annak a jogáról a vezér urak lemondtak.

Szerencsére az utolsó szót a sztrájk ügyében a bányászok mondják ki.

A bányászok, akik a sztrájkjál végre a szénrendeletet kikényszerítették maguknak, és akik minden szerződés dacára fognak

szükség esetén élni ezzel a fegyverrel. Ahogy Pennsylvániában is a vezérek akarata ellenére — nagyon helyesen — sztrájkoltak.

A United Mine Workers tisztikarának meg kell tanulnia, hogy új szellem uralkodik a bányászok között, akik nem lesznek a saját fizetett tisztviselőiknek a jobbágyai vagy a szolgálai.

A bányászok jól tudják, hogy nem Lewis, nem Van Bittner, meg a többi racketeer szabadította fel őket a rabságból, hanem az elnök és a kormánya és nem fognak vak engedelmességgel fogadni minden ostoba rendeletet és szerződést, amit a vezérek a bányászok meghallgatása nélkül kötnek nekik.

A sztrájk joga a munkás egyetlen eredményes fegyvere és azt a bányászok kezéből soha többé kiütni, semmiféle furfangos szerződéssel nem fogják.

A bányászok éhesek és rongyosak, ok nélkül nem akarnak és nem fognak sztrájkolni, hiszen egyebet nem akarnak, csak tisztességes bérek és tisztességes bánásmód mellett dolgozni.

De amikor szükség lesz rá, igenis ki fognak jönni a munkából.

És oda kell törekedni minden lokálnak és minden districtnek, hogy ezt a szerződésbe belecsempészett pontot onnan a legközelebbi alkalommal kihagyják.

A szervezett bányászok mindig boldogultak valahogy a multban, mikor a sztrájk joga ott volt a kezükben és teljesen felesleges, hogy azt a jogot kiadják a kezükből. Nem is fogják azt soha megtenni.

DRÁGA TAGSÁGDÍJ

Súlyos panaszt emeltek egyes vidékeken a szervezet ellen a bányászok.

Azt állítják, hogy a U. M. W. szervezői huszonöt dollár felvételi díjat kérnek minden új tagtól, s hogy ezt a "check-off" útján kollektálni is akarják.

Huszonöt dollár akkor is sok lenne, ha a United Mine Workers vezérei vívták volna ki mindazt a bányásznak, amit a szénrendeletől megkapnak, ez azonban nem így van.

Roosevelt elnök és kormánya, Miss Perkins, Johnson generális, Richberg és a kormány többi tagjai hozták mindazt a munkának, amit a NRA ad a számkunkra, nem tartozunk hát a hivatásos vezéruraknak és az általuk a lejtőre juttatott szervezeteknek semmiféle hálával.

Azt belátja mindenki, hogy a munkás szervezeteknek pénzre van szükségük és a tagságdíjat megfizeti minden önzertes munkás, aki nem akar árulója lenni a bányászok ügyének.

De el kell utasítani minden

zsarolási kísérletet, vissza kell utasítani minden huszonöt dolláros adót, mert ennyit nem szabad kirabolni a bányászból.

Ahol a United Mine Workers szervezői ragaszkodnának ehhez a belépési díjhoz, ott egyszerűen utasítsák ki a szervezőt a vidékről, és ha a központ el akarná venni a lokálnak a charterjét, egyszerűen mondják ki, hogy ilyen esetben elszakadnak a központtól.

Majd ha az Indianapolisban székelő és tízezer dolláros fizetésen hízó nagyurak látni fogják, hogy a bányász nem áll be most fejős tehénnek, akkor józanul fognak beszélni.

A bányászok jól tudják, hogy ennek az újságnak minden betűje a szervezkedés érdekében íródik. De a szervezkedés iránti hitünk nem tesz vakokká benünket és nem nézhetjük el szó nélkül ezt a rablási kísérletet, amely csak arra lenne jó, hogy Lewis cák egész hadsereget szervezhessen a szervező naplopókból magának.

GARYBEN MÉG SEMMIT NEM TUDNAK

A U. S. Coal & Coke bányái valószínűleg a Frick bányáktól várják a tanácsot. — Október 2-ika után nem szabad a bányászok szervezkedését gáncsolni. — Ki kell irtani a kompánia junikat ezekből a bányákból

Míg a hatalmas Steel Trust pennsylvaniai bányái — a Frick bányák — farkasszemet néznek a bányással, addig a Steel Trust déli bányái, a U. S. Coal and Coke gary-i és lynch-i telepei nem is látszanak törődni a szén-code-al.

A megfélemlített és felfegyverzett bányagangsterek terrorja alatt álló bányászok sem szervezkedni, sem megmozdulni nem mernek és a bányászok vezetői azt hiszik, hogy be fogják érni a munkások a kompánia jún aljas hazugságával.

Október 2-ika után senkit a szervezkedés miatt nem lesz szabad a munkából kilődni, és akár alá írják ezek a bányák a szén-code-ot, akár nem, a törvény őket is kötelezi, hogy a rendeletet betartsák.

Október másodikika után tehát minél előbb show-down-t kell ezeknél a bányáknál csinálni, mert amennyiben a munkások szervezkedését gáncsolnák, a

kormány nem fog egy percet sem késni, hogy rácsapjon a bányászvértől csepegő kezükre.

Különösen ennél a két bányánál kell a bányászoknak vigyázni, hogy a kompánia juninak elnevezett piszkos hazugság gyökeret ne verjen, mert a kompánia union nem egyéb, mint papíros.

Kompánia jún soha igazságot nem szerez a bányásznak, soha az szembe nem száll a bányabárokkal, és sokkal jobb a nyílt rabság, mintha a rabláncokat a munkások nem látják.

A két nagy telep bányászainak hirtelen meg kell a United Mine Workers lokáljait szervezni, hogy alkalmat adjanak a bányauraknak a közbelépésre, és minél előbb a kormány elé terjeszthessék az eredményt.

Gary is, Lynch is be lettek kebeleztve az Egyesült Államokba és Logan ország sem lesz ezentúl külön állam az országban.

Rémuralom a keményszénmezőkön

Körülbelül százötven picketelő bányászt tartóztattak le idáig. — A Hudson Coal Co. nem áll szóba az új szervezettel. — A bányászok izgatottan várják a keményszéneselek code-ját. Igazságot akarnak minden embernek

Valóságos rémuralom van a keményszénmezőkön.

Az új szervezethez tartozó és itt-ott sztrájkoló bányászok picketelnek, amit a bányabárok szolgálatában álló hatóságok nem akarnak eltűnni és ahol csak ürügyet találnak rá, tömegletartóztatásokat eszközölnek.

Idáig körülbelül százötven picketelő bányászt tartóztattak le, akik közül vagy százöt tiz dollár büntetéssel sújtottak, a többieket pedig mindenféle vádak alapján letartóztatásba helyezték.

Az új szervezet minden társaságnál lépéseket akar tenni, hogy

a munkát igazságosan és arányosan elosszák, de idáig szerencsével nem jártak.

Elsőnek a hatalmas Hudson társaságnál jelentkeztek, ahol azonban nem akartak velük szóba állni, mert a U. M. W.-al való szerződésük — szerintük — ezt megtiltja.

A kis cárok mindent elkövetnek, hogy a folyamatban levő le, akik közül vagy százöt tiz dollár büntetéssel sújtottak, a többieket pedig mindenféle vádak alapján letartóztatásba helyezték.

Az Anthracite Miners szervezet a szén-code-tól várja, hogy igazságot szolgáltatnak a számukra és azt állítják, hogy állandó

lesz a szervezet a vidéken.

A bányászok idáig az új szervezet iránt nem valami tulságos lelkesedést mutatnak, mert úgy érzik, hogy a jelen viszonyok közt szükség lenne még áldozatok árán is az egységre, de az elégedetlenebb elemek csak új szervezetben látják a megváltást.

Természetes, hogy a Labor Federation, éppen úgy, mint a United Mine Workers of America mindent elkövetnek, hogy ilyen szervezkedési kísérleteknek utját állják és így az új szervezet óriási erővel áll szemben, amit figyelembe kell venni minden bányásznak.

Ford a fascizmus katonáit sorozza

A gazdasági forradalom zür-zavarában, a NRA vergődésében, a napról-napra változó nagy kha-oszban az ország polgársága nem veszi észre, az újságok nem akarják és nem merik észrevenni, a munkásszervezetek gyávák, hogy észrevegyék azt a támadást, amit a nemzet biztonsága, az új deal reménységei ellen intéz a Ford gyár.

A korlátoztságában makacs mil-lárdos nem akar az ipar újjászervezésében egy uton haladni a kormánnyal és az egész országgal és mert egymagában nem veheti fel a támadást az egész nemzet ellen, hadsereget szervez magának.

Hadsereget, amely vakon követné a gazdáját és hadsereget, amely a fascisták közül van toborozva, akik szintén rettegésben tartják a háboru óta ezt az országot.

A múlt héten a Ford gyár tudatta az American Legion fascista szervezettel, hogy egyelőre ötezer munkást fog a légio tagjaiból alkalmazni és naponta százakat vesznek fel belőlük.

Másfajta munkás nem kell Fordnak és biztosra vehetjük, hogy lassan az összes munkásait ki fogja cserélni, hogy néhány hónap múlva csak legionerek fognak nála dolgozni.

Es akkor nyíltan is meg meri üzeni a háborut a nemzetnek, miután a NRA ügyében ügyviszskított ezzel az országgal.

Akik a Ford és a légio történetét ismerik, azok tisztán látják, hogy mi készül, hogy mi készítette a nagyurat, hogy az összes munkásait a veteránokból sorozza.

Az új ipartörvény jogot ad a munkásnak, hogy szervezkedjék és hogy szervezeten alkudjék a tőkessel.

Ez a törvény egyetlen tőkésnek sem tetszett, a milliárdosok és milliomosok serege hónapokon át küzdött, hogy elgáncsolja a kormány és az ország szándékát, de csak egyedül Ford érezte magát elég erősnek, hogy kívül helyezze magát a törvényen.

Mert a nagytőkések közül egyedül csak Ford olyan tudatlan, hogy göggyében erősebbnek érzi magát a nemzettel.

A kormány nem akarja az egész NRA ügyét a bíróság elé vinni, nem akar még nagyobb zökkenőket az országban és egyelőre békén hagyja a duvadat, amely egyedül dul-ful magában.

Az amerikai nép a maga butaságában és türelmében nem gátolta meg, hogy két milliárd dollár és a velejáró elképzelhetetlen nagy hatalom összpontosuljon egy tudatlan és műveletlen ember kezében és ma a kormány sem érzi magát elég erősnek, hogy a jelenlegi viszonyok közt leszámoljon ezzel az erővel.

Ford azonban tudja, hogy szárazon nem fogja a jelenlegi szemtelenségét elvinni és bizva abban, hogy az amerikai nép türelmes, hogy az amerikai nemzetnek a nyers erő imponál, hogy az amerikai nép a törvény megszegését nem tekinti bűnnek, készül a nagy összecsapásra.

Es elbizakodottságában komolyan hiszi, hogy a nemzetet, a nagy nemzeti akaratot legyűri.

Sajnos, ezt is fel lehet tenni ebben az országban.

Mikor Ford egy nagy és komoly háborut üzen a munkásszervezetek ellen az egész nemzetnek, természetesen ott keresi a katonáit és a szövetségeseit, ahol hasonló érzéseket lát.

Es szövetségézni készül azzal a másik káros (sinister) hatalommal, amely a háboru óta terrorban tartja ezt az országot, amely hadisarcot kollektál évek óta és fog kollektálni két emberöltőt az a nemzettől és amelynek a politikai hatalmával Roosevelt kivül senki szembe nem mert szállni még ebben az országban.

A légióból sorozza a katonáit, hogy szövetségese legyen a légio

abban az eljövendő csatában, amelyben eldől majd, hogy a nemzeti erő hatalmasabb-e egy milliárdosra hizott tőkésnél.

Ford abban bizik, hogy a légio tagjaiból toborzott munkások nem fognak a szervezethez csatlakozni, hogy azok a szervezet ellen fordulnak, hogy a katonaság szubordinációjához szoktatott tizezerk melléje állnak majd, ha a nemzet a törvények betartására próbálja kényszeríteni a nagy cárt.

Ebben a feltevésben Fordot talán nem éri csalódás.

A háboru óta szomorúan tapasztalta ez az ország, hogy a légioba tömörült volt katonák ellenségei minden igazi demokráciának, hogy ellenséget látnak a munkásszervezetekben, hogy mindig készek a munkásküzdelmekben a nagytőkét szolgálni.

Országserzte a légio tagjait sorozta be napszámba a legaljasabb munkára a nagytőke, a sztráktörő munkára és nem volt rá egy eset sem, hogy a légio megtagadta volna a szolgálatot, hogy a veteránok nem vállalkoztak volna a szennyos munkára és zsiros napszámba.

A tegnapi kényszerű hősei úgy érezték mindig, hogy nekik patentjuk van a hazafiságra, hogy ők mindenben és mindenkin át-gázolhatnak, ha a csillagsávost lobogót veszik a kezükbe.

Mialatt évi ezer millió dollár hadisarc fizetésére kényszerítették az országot, (amit Roosevelt levágott évi hatszáz millió dollárra) azalatt mindig készséges eszközök voltak a nagytőke kezében, mert úgy hitték, úgy vélték, hogy az fizeti adó alakjában a nagy hadisarcot a számára.

A harcteren szerzett dicsőség glóriája a munkásküzdelmek elnyomásától lett szennyos itt-ott az országban, de a veteránok mindig mentegetni tudták magukat azzal, hogy az éhező munkások "bolsevikék", ők pedig az ellen a nemzet érdekében harcolnak. (Miközben a légio kilencven százaléka nincs a bolsevizmusról a leghalványabb fogalma.)

Érthető, hogy Henry Ford ezeket az embereket akarja a munkás-szervezkedés ellen kivezényelni, hogy közülök toborozza a katonáit és hogy a négy milliós fascista társaság szövetségét keresi, amit meg is kap.

Ne mondja senki, hogy Ford hazafias érzésétől készttetve hívja a legionereket munkára.

Érthető lett volna ez akkor, mikor a háboru véget ért, mikor a hazaérkezett katonák elhelyezkedni nem tudtak, de mikor Ford busy volt azzal, hogy milliókat csináljon s mikor nem ért rá, hogy a katonákra ügyeljen. Hazafisággal lehetett volna magyarázni egy ilyen mozdulatot akkor is, mikor a veteránok ezreit gázbombákkal üzte ki az ország fővárosából a Ford barátja.

De Fordnak nem jutott eszébe hogy a veteránokon segítsen, mikor a bonusz-hadsereg rongyos és koldus tagjai ellen a hadsereget vezényelte ki Hoover, mikor azok üldözött vadak módjára menekültek annak az országnak a fővárosából, amely elküldte őket meghalni.

Ha Ford akkor kért volna munkásokat a veteránoktól, az egész nemzet hálás lett volna iránta és elhihette volna mindenki, hogy Ford tényleg azokért a fiukért akar valamit tenni, akik elmentek a harctérre esetleg meghalni, amíg az ő csemetéje "fontos munkát" végzett idehaza és nem volt kitéve a golyónak.

Ha Fordot ilyen érzések készítették volna az elhatározására, akkor adhatott volna munkát azoknak a veteránoknak, akik a tüntető sereggel egyszer Dearbornba akartak vonulni és akiket ott a Ford gyár bérencei gép-

fegyverekkel meg vizipuskákkal és gázbombákkal meg winchesterekkel fogadtak.

Fordnak azonban eszében nincsen, eszében nem lehet olyasmi, hogy a veteránoknak tartozik a polgárság.

Ford tudja, hogy egyszer ez a nemzet le akar vele számolni, hogy nem alkothat egymagában államot az államban és sietve szövetségest és hűséges, vak katonákat keres a légio táborában magának.

Hogy az aljas, merész és erkölcstelen szándékkal mint fog megbirkózni a nemzet, azt a jövő fogja megmutatni. Ha meglátják a veszedelmet, az országos csapást ebben a mozdulatban, akkor elejét veszik annak és akkor azt le fogják időben szerelni.

Egyelőre csak arra akarunk rámutatni, hogy mennyi erkölcs-telenséget jelent ez az elhatározás lokális arányokban.

Mikor a Ford gyár a szarjnyait bontotta, mikor a Tin' Lizziek milliószámra gördültek ki Detroitból, akkor Ford az ország minden részéből csábította a munkásokat magához.

Tizezerszámba érkeztek a városba, úgy tódultak ide, mint a bogarak a villanyfényre egy sötét estén és aki idejött, az a kezét mind meg is égette.

A tizezerszám ide toborzott munkásnak ház kellett. Detroit és a subur városok gombamódra nőttek ki a földből és nem törődtek azzal, hogy "depressio" idején miből fog az embertőmeg megélni.

A depressio kezdte óta Ford egyik ostobább és szemtelenebb tanácsot a másiknál adta a munkásnak és az ellátatlanok terhét áthárította Detroit városra.

Most aztán örökre ki akarja és ha nem akadályozzák meg, ki fogja — szorítani az idecsábított tizezreket a munkából, mert ne gondolja senki, hogy Ford csak ötezer veteránt fog felvenni.

Ford az összes munkásait veteránokból fogja sorozni.

Es ha az uccára dobandó tizezrek itt ragadnak Detroitban és vidéken, anélkül, hogy újabb munkaalkalmakhoz remény ma-radna a számukra.

A nagyur nem törődik azzal, hogy hány tizezer család marad kenyér nélkül örökre, a kényur nem törődik azzal, hogy mi lesz a sok családdal és mi lesz azzal a szárossal, amelynek a nyakára ötvenezer örökre koldusbotra ítélt család szakad majd, ő az új katonákat sorozza.

Az új katonákat, akik révén az ország legfélelmetesebb csoportjának a szövetségét is megkapja, hogy hadat üzenjen a nemzetnek, a nemzeti akaratnak, amely új deal-t akar ki-osztani a munkásnak ebben az országban.

Ha a nemzet észrevenné ezt a veszedelmet, ha a lapok megmérnék irni ezt a gonosz és örült elvetemültséget, ha a kormány rá tudna taposni erre a szándékra idejében, akkor elejét lehetne venni a becstelen szám-déknak.

Es ha a munkás-szervezetek vezetői intelligensebbek, merészebbek, tisztességesebbek és előrelátóbbak lennének, akkor ők gondoskodnának róla, hogy a jelenlegi Ford munkásokat ne lök-hessék ki az uccára.

Akkor minden erejükkel neki-mennének a Ford gyárnak és a Ford munkásokat minden elképzelhető eszközzel és minden áron azonnal szerveznék. Hogy szervezeten szálljanak szembe az elbocsátás veszedelmével és szervezeten védelmezzék meg magukat a Ford fantasztikusan hangzó, de szomorúan igaz terveivel szemben, amely veszedelmet jelent ugyan az egész nemzetre de amelynek első áldozatai a Ford jelenlegi munkásai lesznek, akikre máshol nem vár kenyér Detroit vidéken.

Ha azonban sem a munkás-szervezetek, sem a kormány, sem a társadalom nem vágja útját ennek a haditervnek, amely a maga egész borzalmasságában nyíltan fekszik előttünk, akkor

Fordot utánozni fogják más tőkésék, akkor a nagyipar meg-csinálja ebben az országban vil-lámgyorssal a fascizmust és akkor utólag hiába fognak la-mentálni a munkások.

Minden értelmes ember, aki hisz az új deal jogosságában, az új deal szükségében, aki remél valamit az új rendszertől, azon-nal álljon a sáncokba.

Mert az új deal és a demok-ratikus haza nagyobb veszedelemben van ma, mintha külső ellenség állna a határon.

A Ford katona-sorozása nyílt hadüzenet a nemzetnek és félni kell tőle, hogy a milliárdosok és multimilliomosok zsoldján a légio kész lesz a nemzet aspirációt, a nemzet reménységeit leverni.

Csak a Ford munkások azo-nali szervezésével és esetleg a Ford kocsik teljes bojkottjával lehet erre a vakmerő, erre az elszánt és becstelen támadásra felteni.

Es ha a felelet egy hetet ké-sik, akkor az valószínűleg késő lesz.

KC
BAKING POWDER

Full Pack
No Slack Filling

SAME PRICE today
AS 42 YEARS AGO

25 ounces for 25¢

Double Tested!
Double Action!

MILLIONS OF POUNDS USED
BY OUR GOVERNMENT

Prompt Relief From Itching Eczema

It's wonderful the way soothing, cooling Zemo brings prompt relief to itching, burning skin, even in severe cases. Itching stops the moment Zemo touches the tender and inflamed skin because of its rare ingredients. To clear away Rashes, Pimples, Eczema, Ringworm and restore the skin to normal, always use clean, soothing Zemo. Insist on genuine Zemo; it's worth the price, because it brings relief, 35c, 60c and \$1. All druggists.

KIKKEL ÉRDEMES SZÓBA ÁLLNI

Nagyon különös "egyházi hirt" olvastam az egyik vidéki magyar hetilapban.

A "Kollektálás" rovatban elmélkedik a lelkes ur s miközben — érthetően — a hátralékos egyházi tagságdíjak befizetését sürgeti a hiveknél, ezt a kedves megjegyzést fűzi a buzdításhoz:

"Akik még hátralékban vannak, egészen bizonyosak vagyunk, hogy azok is az öntudatos hiveink sorában lesznek rövid időn belül s akkor fejlődünk, haladunk, mert együtt dolgozunk. Kó-sza hivek — nem hivek. Ilyenektől félünk. Kevés ott az öntudatosság, lelkiismeret, hit, jóakarat. Kár az időért, amelyet arra fordítunk, hogy velük szóba álljunk."

E sorok írója aránylag elég gyakran, talán nagyon gyakran kritizálja a papokat és az egyházak munkáját. Nem rossz-akaratból, hanem mert elismeri és felismeri, hogy az egyházak és a papság fontos tényezői az életünknek és a társadalmunk-nak.

Papok gyakran megharagsza-nak és megsokallják, hogy annyi kritikának vannak kitéve ebben az újságban, mert többen úgy érzik, hogy a papokat nem szabad kritizálni. Többen személyes hiúságban érzik sértve magukat s vannak, akik a papi tekintélyt féltik ezektől az írásoktól.

Ezek az urak rövidlátók.

EGY KICSIT MEGŐRÜLTÜNK ?

Az alkotmány tizennyolcadik módosításával az egyik végletbe, az egyik tébolyba ment nemze-tünk és majdnem két évtized kellett hozzá, hogy gyógyul-junk.

Most úgy néz ki, hogy a gyó-gyulás a másik végletbe visz bennünket. Az orvosi tudomány-ban "counter-irritant" a neve, amikor az egyik betegséget a másikkal gyógyítjuk.

De mintha a prohibíció counter irritant-ja most egy éppen olyan súlyos betegségbe sodorná az

A papi tekintélyt csak a papok tudják lejártni s a tisztességes kritikát nemcsak el kell viselni, de szívesen is kell fogadni. Mert az nem rosszakaratból íródik.

Mindezeknek az előrebocsátása után tisztelettel bejelentem, hogy a papok és egyházak hivatásáról egész más fogalmi vannak e sorok írójának és valószínűleg a legtöbb lelkesnek.

Mert ha az Egyház Megalapí-tójának a szavait én megértet-tem, akkor a papoknak éppen a "kó-sza" hivekkel kellene törődni s azokkal kellene minden lehető alkalommal szóba állni.

Hiszen a Mester azt írta, hogy egy bűnös megtérítése értéke-sebb munka száz igaz épségben tartásánál, már pedig, ha a bű-nösökkel szóba sem állnak a lelkes urak, akkor téríteni hogy fognak?

A magyar lapokban megjelenő "egyházi hírek" rovatban nagyon gyakran talál az olvasó olyas-mit, amivel botránkoztatják az olvasókat.

Jobbban meg kellene a tiszte-lendő és tiszteletes uraknak vá-logatni, hogy mit nevezzenek egyházi híreknek vagy jelentésnek és különösen több szeretetnek és kevesebb üzleti érzéknek kel-lene megnyilatkozni azokban az írásokban.

Egyébként szeretnénk tudni, hogy miképpen töltik el a lel-kész urak hasznosabban az ide-jüket, mintha a "kó-sza hívők-ke"l" szóba állnak?

országot.

Detroitban hatodikán egy új sörgyár alapjait tették le és nagy volt a gyár körül az ünneplés.

Az ünnepély fényét két bíró: Vincent Brennan és Joseph Moynihan becses megjelenésükkel emelték.

Volt rajtuk kívül még két-három városi tisztviselő és egy pár városatyja az ünnepen, leginkább azért, mert a sörgyárak mindig nagyon könnyű kézzel adták a pénzt a pártkasszák részére.

Ép gondolkozásu ember már ennyit is kellő felháborodással és undorral olvasott a dologról, de csak azután sült ki a hosszas újságtudósítás vége felé, hogy a "felemelő" ünnepen Rev. Fr. Henry Soyer, az "Our Lady of Sorrows" katolikus templom papja is jelen volt.

A katolikus egyház a prohi-bíciónak soha nem volt barátja, sőt, a legjobb likőröket Európában évszázadokon át éppen a katolikus barátok gyártották, de az az egyház is a mértékletes-séget hirdeti és egyáltalán nem várja el a papjaitól, hogy sör-gyári örömmünnepeken funkció-náljanak.

Ma ebben az országban örül-nek a sörnek és a prohibíció alól való felszabadulásnak és a kö-vetkezményekre csak kevesen és azok is nagyon halkan gondol-nak, nehogy szémbeszálljanak a — divattal.

De néhány év múlva újra megindulnak a mértékletességi mozgalmak és a bírók meg a papok nem a sörgyárak mellett, hanem az ital ellen fognak a fel-világosítás minden fegyverével harcolni.

Súlyos szépséghiba volt a detroit-i gentlemenek részéről, hogy a sörgyár szentelésre, vagy alapkö ünnepélyre elmentek és még súlyosabb, hogy azt nekik a társadalom, az egyház, meg az egyházközség elnézte.

Am örüljön a prohibíció kor-ruptsága alól felszabaduló pol-gárság, ám örüljenek a sörnek, akik abból üzletet csinálnak, vagy akik azt megisszák, de ne rendezzenek nyilvános ünnep-lést sem a bírók, sem a papok, akik-nek egészen más hivatásuk van az ital ügyében.

ÚJSÁGOKAT

HETILAPOKAT

ALAPSZABÁLYOKAT

H A V I ÉRTESÍTŐKET

EGYLETI ÉVKÖNYVEKET

BELÉPTI JEGYET

SORSOLÁSI JEGYET

PLAKÁTOT - KÖRLEVELET

LEVÉLPAPIRT - BORÍTÉKOT

SZÁMLA-FEJET - MEGHÍVÓ

és mindenféle más nyomtatványt

KÖNYVEKET

JUBILEUMI ALBUMOKAT

MULATSÁGI PROGRAMOKAT

ÜZLETI NYOMTATVÁNYOKAT

EGZLETI NYOMTATVÁNYOKAT

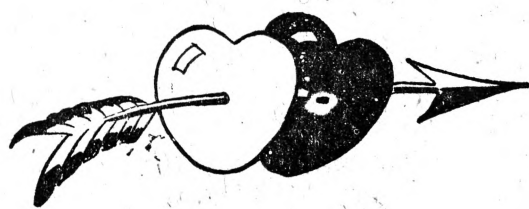
OLCSÓN - PONTOSAN

ELÉSESEN - GYORSAN

készít

LAPUNK NYOMDÁJA

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT
VAGY KÜLDJE RENDELÉSÉT
A KIADÓHIVATAL CÍMÉRE

MEGSEBZETT -- SZIVEK --

REGÉNY

(Folytatás.)

— Bocssás meg, pajtás — mondta a piktor, — bizony isten nem akartam. — És igen meg volt hatva, hogy úgy tönkrevágtam a kadétot.

Az odajövő orvos szétzavarta őket és Kozárról lehuzta a kabátot, hogy a karját megnézze. Egy hétig felkötve kell hordani, mert ha elvetemedik, tönkre mennek az ujjizmai, aztán nem bir pingálni.

A hírlapírók hazavitték Győzöt s maguk kimentek a ligetbe, mivel sehol olyan korhely-levest nem lehet enni, mint a ligeti pavillon vendéglőjében.

— Az öreg orángutáng (t. i. a szerkesztő) nem fog haragudni, mert erről a párbajról négy hasábot fogunk írni, — mondotta a kis riporter, mikor bizonytalan léptekkel a liget nagy fái alatt a savanyu-káposztás vendéglő felé haladtak.

Győző pedig otthon megmosdott, aztán csibukra gyújtott s kiment a kertbe, a szép nyári reggelt élvezni.

Alig ült ott öt percig a nyárlulatában, egy kis álmos arc jött a kunyhó felé, bő rózsaszín pongyolában, amit felfogott a homokos uton és látni lehetett a sarkatlan reggeli cipős megennivaló lábcskákat.

Eszeágában se volt Ilonkának, hogy már Győző fenn legyen. Az éjjel sok álmatlanságtól sápadt arccal jött be a kerti kunyhóba.

Amint Győzöt meglátta, felsikoltott. De aztán elpirult és mosolygott s a haját kissé rendbe szedte.

— Maga kiálthatatlan, hogy mert ilyen korán felkelni és leskelődni?

De azért mellé ült. Győző körülnézett.

— Mivel az angolvizsla nincs itt... — Nem beszélt tovább hanem a csibukot letette, a két kezébe fogta a lányka kezecskéit, és hosszasan csókolgatta.

— Mit álmodott, Ilonka?

— Megvallom, alig aludtam valamit. Maga igazán kiálthatatlan tud lenni. Miért kötött bele abba a Baróthyba. Az egy kitűnő vívó, maga pedig, amint mondta, nem gyakorlott. Össze fogja vagbálni ezt... a csunya arcát... És simogatta a fíu szép piros orcáját, amin már a simogató kéz megérezte a férfiaság pelyhét, az ütköző szakált.

— S azt hiszi, akkor nekem tetszeni fog?

A gonosz Győző merengő ábrázatot vágott.

— Ugy láttam, eddig se nagyon tetszettem. Bárcsak összevagdalna a kadét... Némely kacér kisasszonynak mindegy, a kárki, csak katona-mundér legyen rajta.

— Fogja!

S a kis simogató kacsókból pocskákat osztogató kezek lettek! — Meri még egyszer mondani? — Soha! — mondta Győző ur — és elfogdosva a kalapáló kezecskéket, összecsókolta.

De megint ravasz képét vágott és sóhajtott.

— Hej, az a párbaj, már bánom hogy belekötöttem a kadétba.

— Ugy-e, mondta aggodalmasan a lányka s majdnem sirva fakadt. — Tudja mit, Győző, én megkérem azt a kadétot.

A fíu belenézett abba a két, mennytisztá lányszembe.

— Nem lehet!

— De igen! — kiáltott ingerülten a lányka és a fíu karjára állt.

Arra aztán Győző ur úgy felzisszent és úgy elsápadt, hogy

a kislány igazán megijedt. Éppen a sebére csapott.

— Mi baja, Győzőkém, — kérdezte aggódva, — fáj a karja?

Győző most érezte, hogy a karja iszonyuan fáj és mosolygni próbált.

— Iluci, szegény Baróthyval ma hajnalban megverekedtünk. Ő a karomat vágta meg, én pedig az orrál és arcát hasítottam fel. Ha látná szegényt, igazán birkaorra lett...

— Oh, gonosz pára! — Mondta Ilonka és a két szeme tele lett könnyel, — hát nem lett semmi baja? De jó az isten, sóhajtott, — és a fíu vállára borulva, ajkával hozzáért a fiatalember nyakához.

Győző urnak hamar a fejébe szaladt a vér, két erős karjával átfogta a lánykát és hosszasan csókolta a homlokát, száját. Nem fájt már a karja!

— Te drága, te édes!

A lányka végre kibontakozott és fátyolos szemmel nézte a napot, amint kibujt a jegenyék mögül és teleszórt a fényével a kertet, a virágokat, az ébredő pillangókat.

— De szép az élet, — mondta édesen, boldogan mosolyogva, aztán hirtelen a fíuhoz fordult: — Mikor veszi meg már a király a képet, Győző?

— A fíunak megint felragyogott az arca és magához ölelte a lánykát.

— Nemsoká, Ilonka! Türelem! De Ilonka újra aggódó arcot öltött.

— De a karja, hogy van a kar-

ja?

— Majd meggyógyul, hiszen kúrálom — s megint magához szorította a kis lányt.

Ilonka kibontakozott gyöngédén és mosolygott.

— Kimélje, piktor ur, a karját, ne fecsérelje belőle az erőt, hogy a királynak szép képet tudjon pingálni.

Aztán felállt.

— Most megyek öltözködni, illetve alszom biz én, mert alig aludtam az éjjel. Mármint nyugodtan alszom.

— És kisietett a fíu mellől. De a lugas ajtajában megállt és szerelmes mosolygással nézett a festőre.

— Mégis csak jobb, hogy a kadétok lett-birkaorra.

Azzal felsietett az épületbe.

Győző kimondhatatlan boldogsággal nézett az elmenő leányka után, műértő szemekkel nézte a gyönyörű termet plasztikus ringását járás közben, míg egy bokor el nem takarta a szeme elől.

A nap melegen kezdett sütni s az egész éjjel nem alvó fiatalember érezte tagjaiban az álom hiányát. A csibuk sem esett jól.

A szája is igen rosszízű volt.

A méltóságos ur hajduja egy kis szivattyuból locsolta a kertet. Győző magához intette.

— Gyuri, hozzon nekem egy doboz szardínlát és egy citromot — Igenis, instálom.

A korhely piktorok mindig ezt ettek az iskolában a modellekkel egyetemben s mikor az öreg nemes néha-néha majd hanyatt vágódott az eldobált citromhéjakon,

dühöngve rivalt a közelébe lévő egyik-másik álmosabb művész-plántára.

— 'Rablógyilkos, félrészeget akarod te az istenanyát lefesteni? Látod te ezt a vázát, látod az ősapád felkét? Hiszen a palettádnak is a festékes részét fordítod alól.

Voltaképpen az ilyen szomorú esetek naponként megestek. S amint a napsugárban sütkezve szundikált a piktor, mosolyogva gondolt vissza a harsogó mesterre, az áldott jó öregre.

— Ez a Kozár, ez a legkorhelyebb, mert körülte van eldobálva a legtöbb citromhéj. A citromhéj a korhelykedés barometere. El fogtok zúllni, kölykök. Meglássátok, hogy el fogtok zúllni. De mennyi citrom!

Ilyenkor a terem másik oldalán rendesen megszólalt egy kappanhang:

— Tudod, hol a hon, hol citrom virul, Sötét lomb közt arany-narancs pirul.

Kék ég alól szelid szellő sóhaj.

Lenn mirtusz áll, babér magasra haj.

A mester mérgesen rivall:

— Melyik nyavalyás szavaltotta a Mignon versét? Hidd el csámpás, hogy te nem mégysz a citrom hazájába ösztöndíjjal.

Valamelyik hasbeszélőhang rögön felel:

Oda vágyom pedig mester, Oh, vigy engem oda!

Győző addig álmodozott, hogy teljesen elnyomja a buzgóság, ha Gyurka a citrommal és szardíniával meg nem érkezik.

A piktor felszerkenve, műértő kezekkel csavarta rá a citromot a szardíniákra, aztán nyelvedesni kezdte a kis halakat.

Gyurka csak nézte ezt a műveletet és a látásától is összehúzódott a szája. Végre nem állhatta, megszólalt.

— Nem essik zokon, urfi instálom, hogy tudja azt az olajfertelmes matériát megenni?

— Ez csinál pompás gyomrot.

Gyuri... — S kiitta az olajos citromlevet.

György megcsóválta a fejét. Odább ment, egy nagyot köpött és locsolni kezdte újra a kertet.

— Kutya- gyomruk van ezeknek az uraknak.

Győző pedig felment a szobájába s aludt oly jóízűen, ahogyan csak 21 esztendőskorában tud az ember.

V.

A TRUBADUR.

Mikor Kozár délután úgy fél három óra tájban felserkent, nem tudta, hogy este van most, vagy reggel.

De mikor az ágyból kiugrott, olyan üdének és vidámnak érezte magát amilyennek már régen nem.

Az órát sokáig nézte, végre megállapította, hogy három óra elmúlt 10 percel és délután van.

Hozzá volt szokva, hogy cselelde igénybevétele nélkül öltözködjék.

Fütyölve állt a mosdó elé és a jó hideg vízben megmosdott félíg. Hanem a karja bizony még erősen sajgott. Ez kissé kellemetlenül érintette, de aztán bele nyugodott s míg a ruhájába belebujt, azt dalolta, hogy "megérdemli az a lány!"

A méltóságos ur s a professzor nem voltak otthon már, mikor a szobájából az ebédlőbe felment.

Domokosné fogadta:

— No, te korhely, hát most virradt meg? — mondta neki kacagva.

— Nekem most, — felelt a fíu és kezecskéit. — Valami savanyut kérek, aranyos néni, mert az éjjel temérdekett itunk és elrontottam a gyomrom.

— Lesz, lesz, — mondta a nagyságos asszony és a nagy ebédlőasztal egyik sarkára terített a szobalánnyal, maga pedig kiment a konyhába.

(Folytatjuk)

FÉLUTON NEM LEHET MEGÁLLNI

A cubai forradalom tovább fejlődött, a politikai kalandorokat, a fascista hajlandóságu akarnokokat a fellázadt katonaság elhárította a forradalom útjából és az uralmat a szélsőbal nevében és számára átvette.

Dicséretére legyen mondva a huszonkét napig kormányon volt elnöknek és társaságának, hogy békésen, ellentállás nélkül félre álltak az igazi forradalom, a gazdasági forradalom útjából.

És dicséretére válik a szélsőbal radikális táborának, hogy a forradalom élére nem az uccasarkok nagyhangú, de gyakran üresfejű szónokai, hanem tudósok kerültek, akik a rendet eideig fenntartották.

Természetes volt, hogy Cuba lakossága az első forradalomnál nem állt meg.

Mert az csak a politikai pártot és a kormány tagjait cserélte fel, de a tömegek számára nem volt gazdasági programja.

Eleinte ezt a nép nem értette meg, amíg az új elnök az utolsó tizenhat évben hozott törvényeket hatályon kívül nem helyezte.

Mikor azonban látták, hogy reformok helyett egyszerűen csak rendeleteit helyezték hatályon kívül, vagyis visszatértek oda, ahonnan közel két évtizede indultak s mikor látták, hogy a hatalmat újra a régen elkopott politikusok éhes hadserege ragadta magához, akkor észre kellett venniük, hogy az első forradalom programjában lényeges gazdasági reformok nem voltak.

Amit ilyen címen el is szavaltak, az a fascizmus felé vitte az országot, mert azt hitték a hatalomra került politikusok, hogy a fascizmus biztosítja a számukra a legkönnyebben a Wall Street és Washington pártfogását.

Ez valószínűleg így is van.

Természetes viszont, hogy ilyen silány eredménnyel Cuba népe nem akarta beérni és a hadsereg egyszerűen félrelökte a husosfázék mellé tolakodott régi arcokat, hogy igazi forradalmi kormányt adjon az országnak.

Az új forradalom nem kommunisták kezében van, kár tehát őket azzal vádolni, de ha úgy lenne, ahhoz sem lenne semmi köze ennek az országnak.

Radikálisnak liberális emberek vették magukhoz a hatalmat, akik gyökeres gazdasági reformokat ígérnek és bizonyosan adni is akarnak Cuba sokat szenvedett népének.

Sajnos, nem Cubában dül el, nem a cubaiakon áll, hogy a forradalom meg tud-e a helyén maradni, hogy a mélyreható gazdasági reformok által felszabadíthatják-e Cuba peon lakosságát, a nagygazda és a nagytöke szolgásgábjól.

Cuba sorsa nagyrészt Washingtonban fog eldőlni, akár akarja azt a kormányunk, akár nem.

Olyan a viszony a két ország között, hogy Cubában az Egyesült Államok kormánya tartozik a saját polgárait s az idegen polgárokat és alattvalókat megoltalmazni, ha arra nem lenne képes Cuba kormánya.

Ha a cubai uralkodó osztály azt látja, hogy igazán modern forradalom van az országban, hogy ott komoly veszedelem fenyegeti a kiváltságos osztályt és annak vagyonát, akkor gondoskodnak majd róla, hogy beleavatkozásra kényszerítsék ezt az országot.

Elég könnyen tudnak egy kis gyilkosságot, egy kis rombolást csinálni és lesz eszük hozzá, hogy ezt amerikai és európai polgárokkal és azok vagyonával tegyék meg.

Roosevelt valószínűleg nem óhajt beleavatkozni, hogy Cubának milyen legyen a kormánya és hogy annak milyen legyen a gazdasági programja.

Nem óhajt beleavatkozni annak a dacára, hogy kétezer millió dollárnyi befektetése van ott az amerikai tőkének.

De egy pár amerikai polgár legyilkolása, egy kis amerikai vagyon felégetése rákényszerítik a kormányunkat, hogy belelépjön a dologba s különösen rákényszerítene az, ha azt, európai nemzetek fiaival tennék meg.

Cuba forradalmi bizottsága egyelőre ura helyzetnek, de a forradalomnak itt még nincs vége.

A spanyol forradalom, a chilei forradalom, a mexicói forradalom után fog Cuba népe indulni és a féluton nem fognak megállni.

Csak arra kell vigyázniuk, hogy az idegen polgároknak bántódása ne essék és ne legyen ürügye az amerikai sajtónak, hogy a kormányt beavatkozásra uszítsa.

SZENET VESZ A KORMÁNY

A kormány valószínűleg szemet vesz, hogy azt a télen a nincstelenségnek kiosssa, s a nyomorúságot valamiképpen ezzel is enyhítse.

Az élelmiszer és ruházat vásárlására az elnök a rendeletet már kiadta, és azt hiszik, hogy a szénvásárlást még ezen a héten el fogják rendelni.

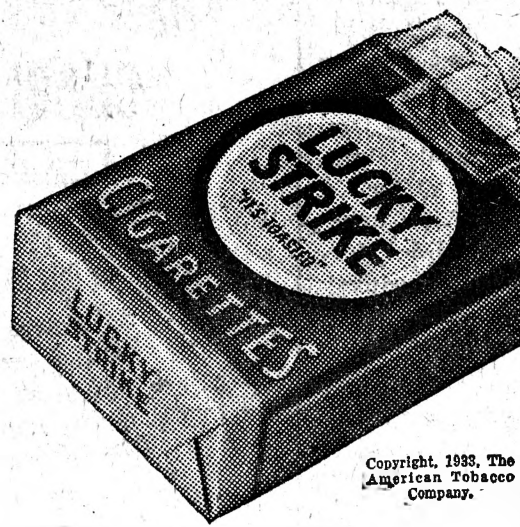
Akik a segélymozgalmakat intézik az országban, azok azt hiszik, hogy a kormánynak legalább tíz millió ton kemény szén és tizenöt millió puha szén kell venni, ha a legnagyobb szükségben levőkről gondoskodni kívánnak.

A kormánynak ez az elhatározása mindenesetre emelné a bányászok munkáját, mert ha a kormány nem fog szénét osztani, akkor a welfare kenyértenegző szegény emberek lakásában sokszor lesz hideg a télen.

A hosszú fehér hamu...

Ez a jele a Lucky
finom dohány
Minőségének

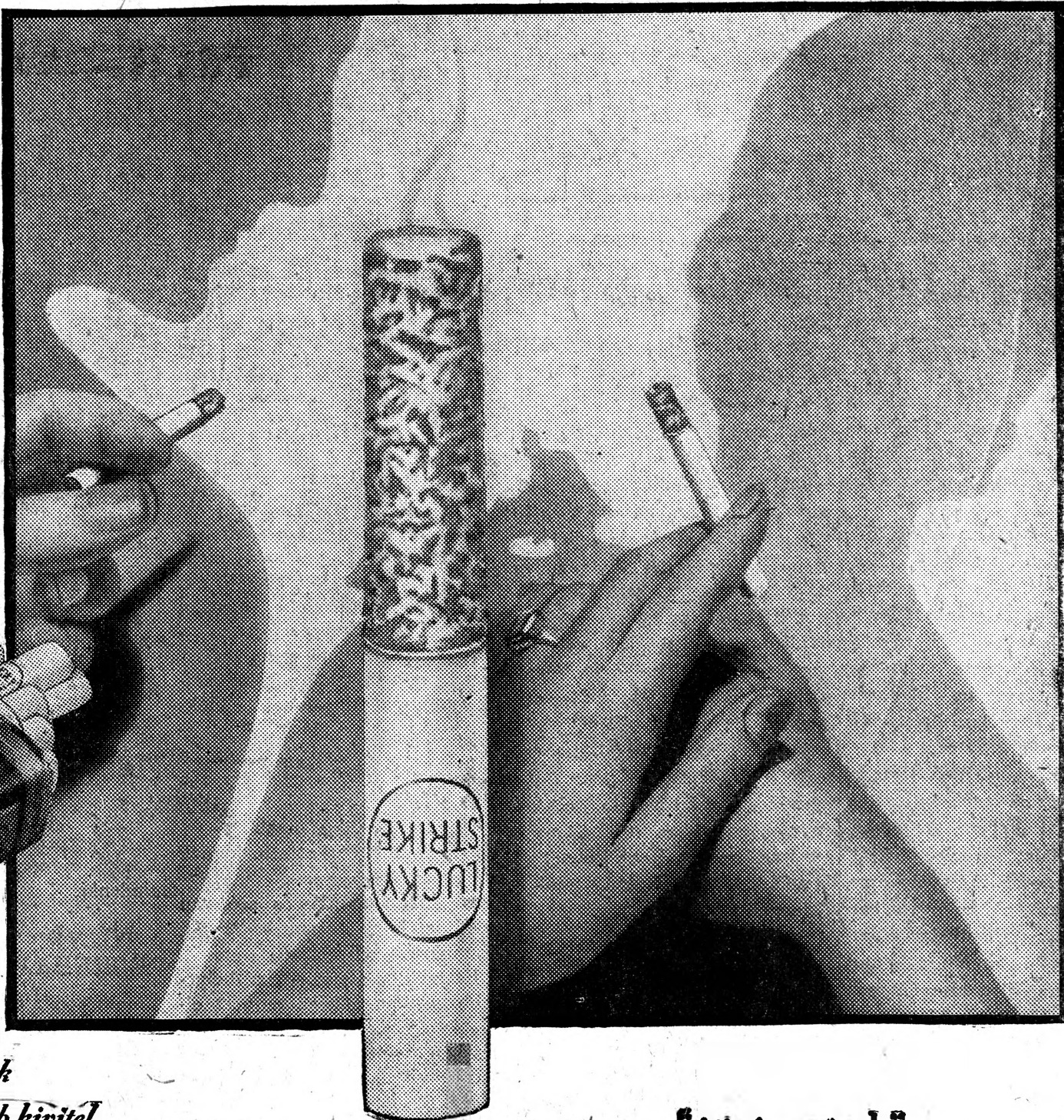
Mindenki tudja,
hogy a hosszú, tömör, fehér hamu,
a finom dohány tökéletes elége-
sének az eredménye. Figyelje meg
a hamut a Lucky Strikeon. Nézze
meg, hogy milyen egyenletes,
milyen tömör, milyen fehér. Az a
hosszú, fehér hamu a Lucky Strike
finom dohány minőségének a fel-
reismerhetetlen jele teljesen töltve
— laza végek nélkül.

MINDIG a legfinomabb dohányok

MINDIG a legfinomabb kivittel

MINDIG kellemes a Lucky!

"it's toasted"

A TOROK VÉDELME MIATT — A JOBB ÍZ MIATT

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
9902 WEST JEFFERSON AVE. DETROIT, MICHIGAN
TELEPHONE: VINEWOOD 1-3222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c. Single Copy 6c.

Megjelenik minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Michigan
Under the Act of March 3, 1879.

TOVÁBB FOOTBALLOZNAK A SZABADSÁGGAL

Megirtuk két hete, hogy a Szabadság magyar kezébe került ismét, amennyiben özvegy Cherna Endrénének az amerikai részvényesek nem tudták a részvények árát megadni és így peresítette a váltókat.

Utána megírta a Szabadság, hogy régi hűséges tisztviselője és az amerikai magyarság közéletében álló egyik legértékesebb embere, Horváth József vette a vállalat vezetését a kezébe.

Még el sem jutott a Szabadságnak ez a száma az olvasókhoz. Horváth József már vissza volt New Yorkban, mert a Szabadságot kiadó részvénytársaság amerikai elnöke — becsapta a Szabadsághoz vezető ajtót előtte.

A Szabadság tehát egyelőre csak annyiban került "magyarok kezébe", amennyiben a vállalat veszteségeit özvegy Cherna Endréné és a Szabadság többi magyar részvényesei fogják viselni, de amerikaiak rendelkeznek az üzletben és az újságban.

Mikor e sorokat írjuk, még mindig Mr. Lawrence, aki a Szabadságot csak mint "Goddam Hunky Paper" tudja emlegetni és ugyanaz a Mr. Robertson az asszisztense, aki a "hunky" szó elé még sokkal cifrább jelzőket szokott tenni, ha a magyar lapról, vagy magyar emberekről beszélnek.

Érthető ilyen viszonyok közt, hogy a hajdan hatalmas magyar újságot ma is éhbéren dolgozó három ember csinálja és érthető az is, hogy a nagy vállalatnál csak szigorúan annyi magyar dolgozik, amennyire feltétlenül szükség van.

Bár annak idején a magyarok vették meg a részvényeket, amelyekre kamatokat a rossz viszonyok és a rendetlen gazdálkodás miatt nem kaptak, az irodákban dolgozó munkások közt vannak németek, litvánok és poljakok, csak a magyarokat üldözte ki onnan az a határtalan magyargyűlölet, amely a vállalatot átjárta.

Érthető és természetes, hogy a tudatlan és műveletlen ember szeszélyének és szidalmának kiáltott, pár magyar nem érzi jól magát a vállalatnál és nem tudják a munkájukat, kellő igyekezettel és ambícióval végezni.

Különösen állt ez azokra a nő-alkalmazottakra, akiket Mr. Lawrence sajtósági követelései elföldöztek a vállalatból, hogy helyet adjanak azoknak, akik a general manager helyére hajlandók voltak kikerülni.

A vállalat természetesen a jelen állásra nézve is megkérdezi,

legsúlyosabb anyagi helyzetben van, mert a nagy elnöki, pénztárnoki, manageri és assistant manageri fizetések a forgó tőkét megették, dacára annak, hogy az alkalmazottak szegényteljes kevés fizetést kapnak. Különösen a magyar alkalmazottak és különösen azok, akik írják az újságot.

Egyelőre tehát csak Hopkins-tól, a politikai kalandortól menekült meg a vállalat, ami magában véve is eredmény, de nem mondhatjuk el, hogy ott magyarok tartanak a vezetést a kezükben.

Az amerikai magyarság szánakozva és mélységes részvétellel nézi a magyar újság szomorú vergődését és ezt a szánakozást nem csökkentette az a mélységes felháborodás sem, amit az előfizetési kampány izléstelen rendezésével váltottak ki belőlük.

Senkinek nem lehet és nincs kifogása az ellen, ha a Szabadság gazdái az amerikai lapoknál annyira divatos mesterséges eszközök segítségével igyekeznek megcsökkenteni olvasók táborát emelni, de mindenkit megdöbbentett a múlt héten, hogy erre a célra szegény Kohnyi Tihár hulláját is kiásták.

Mint hogy ennél a kampánynál nagyon kétséges üzleti trükköket is használnak, minthogy például az eredmények harmadát sem mutatják ki, nehogy a kis telepek munkásainak a kedvét elvegyék a további munkától, igazán kár volt Kohnyi tisztelt tartott emlékét erre a vállalkozásra odatűzni cégének és legalább ezt meg kellett volna akadályozni a lap magyar szerkesztőinek.

Ugy látszik, hogy a Szabadságot és az újságot kiadó vállalatot csak akkor fogják szakavatott és hivatott kezekre bízni, ha a kisebbségben levő részvényesek a bírósághoz fordulnak és ott kéri, hogy ne züllesszék szándékosan még lejjebb a vállalat és az újság értékét.

A kisebbségben levő magyar részvényeseknek szükség esetén a bíróságnál kellene követelni, hogy a vállalat vezetését bízzák az egyik magyar fő részvényesre, Mr. Kobraikra, aki e pillanatban talán az egyetlen alkalmas ember erre a nehéz munkára és akit szintén az amerikai részvényesek "double-cross"oltak ki annak idején a helyéről, hogy footballt csináljanak és a saját fejős teheinek nézhessék az újságot.

Ugyancsak a kisebbségben levő magyar részvényeseknek kellene arra nézve is megkérdezi,

A HISZTÉRIA MINDEN

szomorú jele mutatkozott a múlt héten az országban, mert a négy éve tartó tömegnyomorra két hét alatt akar orvoságot kapni a lakosság s minden érdekelt hangosan követelte, hogy őrá legyen tekintettel a kormány első sorban.

A leghangosabbak a farmerek voltak, akiknek van elég okuk a panaszcra, de akik, úgy látszik, nem bírják belátni, hogy nálunk szerencsétlenebb osztály is van, akiknek sürgősebb szükségük van a segítségre.

A farmerek a háború alatt és közvetlen a háború után bele valdultak a spekulációba, szédülten fizették a lehetetlen árakat a föld földjéért, hogy még több két dolláros búzát vehessenek a piacra és elmortgage-oltak mindent, hogy még egy pár akér földet vehessenek maguknak. Mikor az árak leestek és a földök az értéküket elvesztették, a farmer azt kívánta, hogy a saját könnyelműségének az árát megfizethesse az országgal.

Először ötszáz millió dollárral megcsinálták a Hoover féle Farm Boardot, amely nem tudott segíteni a farmeren, de amely mégis csak ötszáz milliójába került az országnak.

Azután jöttek a Roosevelt féle bónus törvények, amelyek a buza árát negyven centekről egy dollár körül emelték, de a farmerek megelégedve nincsenek.

VAN ELEG OKUK RÁ.

hogy panaszkodjanak, de he kellene látniuk, hogy az ő érdekében máris többet tettek, mint bármely más osztály érdekében, mert éppen olyan joggal követelhetett volna például bónust a szénipar, vasipar, meg a többi foglalkozási ág a kormánytól.

Hogy a nincstelenekről ne is beszéljünk, akiknek sokkal rosszabb a dolguk, mint a farmernek és akik közül száz meg százezer család nehezen és keservesen szerzett otthonát veszítette el az utolsó években.

A farmerek türelmetlenkedve látják, hogy a termények árának az emelkedésével minden egyébnek az ára felment és most újra hírtelen segítséget követelnek a kormánytól. Azt akarják, hogy a dollár értékét sürgősen még lejjebb vágják, hogy egy font gyapotért megint fizessenek az országban husz centet és a mortgage-okat megint egy pár bushel búzával tudják a Hopkins, Robertson, Lawrence és Robertson által fizetéseik címén felvett nehéz ezreket visszapereljük a pénztelenül álló vállalat számára.

Több bírói döntés van már az országban arra nézve, hogy vesztéssel dolgozó és szakértelem nélkül vezetett vállalatok részvényesei a tisztviselő fizetéseket vissza tudták perelni és minthogy a Szabadságot kiadó Consolidation-nél is ez a helyzet volt, egy ilyen per valószínűleg eredményt is járna.

Végülén szomorú, hogy a hajdan legnagyobb magyar újság szerencsétlenségével ilyen formában kell foglalkozni az újságban, de az a véleményünk, hogy csak az amerikai magyar sajtó és az amerikai magyarság egységes megmozdulása tudná a Szabadságot visszahelyezni igazán magyar kezébe és ez késztet rá bennünket, hogy foglalkozzunk a dologgal.

A Szabadságra szüksége van Amerika magyarságának és minden jóakaratu embernek arra kell törekedni, hogy ezt a közcincset ne csak kimentsük a hozzá nem értő, rosszindulatú és elfogult amerikai kezekből, hanem arra is, hogy közös igyekezettel újra megerősítsük a magyarság régi újságját.

ják kifizetni.

Ez nagyon szép és igazságos lenne, ha nem kellene azt meg-sínyleni az ipari munkásnak, aki a mai keresetből képtelen még drágább kenyeret venni és akiknek egy ilyen infláció kettőbe vágná a napszámját.

IOWÁBAN MÉRGES TANÁCSKOZÁST

tartottak a farmerek és az infláción kívül azt is követelték, hogy a földművelési miniszter azonnal lemondjon.

A déli államok farmerjei azonban, sürgős és mély inflációt követeltek és azt akarták, hogy a kormány vágja kettőbe a jelenleg is csak 65 centet érő dollár értékét.

A tisztelt farmereknek eszébe sem jutott, hogy akkor éhen hal az a munkás, aki ma is alig tud megélni, mert a dupla árakat képtelen máris megfizetni.

A földművesek képtelenek tanulni és nem értik meg, hogy akármilyen magasra fogják mesterségesen emelni a terményeknek az árát, semmit nem fognak azzal érni, ha a munkásnak nem lesz pénze, hogy azt meg tudja vásárolni.

Mellesleg jegyezzük meg, hogy a sertes-bónust a farmerek alaposan kihasználják, mert a kis malacokat elviszik ugyan a piacra, hogy a bónust megkapják, de a termelést nem akarják korlátozni és az anya-disznókból alig került eddig valami a piacra.

A POLITIKUSOK. A SPEKULATOROK

és akik nem képesek az egész helyzeten végig nézni, szintén hangosan követelték a múlt héten, hogy az elnök azonnal szálítsa le még mélyebbre a dollár értékét.

A nincstelen proletár eddig is némán tűrte az éhséget, attól a politikuskok, a senátorok és a congressmanek nem félnek, mindenki a farmer miatt volt megkábulva a múlt héten.

A tőzsdéken biztosra vették, hogy az infláció rajtunk van, az értékpapírok ára felfelé ment és az egész világ izgatottan leste, hogy az elnök ilyen irányban fog intézkedni.

Közben azon is jajgattak, különösen a tőkés és még különöbben a republikánus újságok, hogy a NRA nem segítette, hogy a termelés megcsökkenjen, s hogy nem tudta a kormány két hét alatt rendbe hozni, amit Hooverék négy éven át nem is próbáltak megtenni, hogy a depressziót likvidálják. Öblös hangú és üres fejű demagógok azért is a kormányt szidták, mert a közmunkákra százt milliárdok hatását még nem érzik és azt állították, hogy a kormány-közégek lassan dolgoznak.

CSAK AZ ELNÖK NEM

vesztette el a nyugalmát az országban és amíg Ickes miniszter egyenesen és hangosan megmondta, hogy a nagyhangú gentlemanek hazudnak, mert a közmunkák elintézése nem a kormány feladata, hanem az egyes államok és városok graffelnál akor hatóságainál vannak elbálokolva, addig az elnök első sorban arról intézkedett, hogy a nincstelének el legyenek látva a jövő télen.

Hetvegöt millió dollárért búzát, gyapotot, porkot stb. fognak vásárolni, hogy azt a nincstelének köz kiösszák s szó van arról is, hogy szénét is vesz a számukra a szövetség.

Ez minden esetre sokkal helyesebb, mintha a kész termést el-égetik és az elnöki intézkedés részben segíteni fog az éhezőkön, részben az élelmiszer piacot segíti.

A szövetségi segélybizottság feje, Hopkins újra kijelentette a múlt héten, hogy a congressus

által megszavazott ötszáz millió kevés lesz a segélyre, hogy a népről tisztességesen kell és szándékoznak gondoskodni és hogy ebben az évben egy millióval több ellátatlan család lesz, mint a múlt évben. Többen fognak ugyan dolgozni, mint tavaly télen dolgoztak, de tavaly még nagyon sokan nem kértek segélyt, akik utolsó centjeiket költötték és akik a télen már a közjótékonyaságra lesznek szorulva.

AZT IS TUDATTA A FEHÉR HÁZ

az országgal, hogy a dollár értékét egyelőre nem fogják le-vágni, ellenben rajta lesznek, hogy a bankokban lefagyott pénzből legalább kétezer millió dollárt felszabadítsanak a következő négy héten.

Azonkívül a jelenleg nyolc-kilenc centet érő gyapotra a kormány tíz cent kölcsönt ad azoknak, akik a jövő évben a termést korlátozzák (ezt a bónuson felül adják) és így mindenki tarthatja a termést, amíg annak nagyobb nem lesz az értéke. Ez a kölcsönművelés is négyszáz millió dollárt hoz forgalomba.

Minden kilátás meg van hát rá, hogy nagy pénzforgalom lesz az országban, anélkül, hogy jelenleg a dollár aranytartalmának leszállítására lehetne gondolni.

Az ország lakossága — még a farmerek is — megelégedéssel látták, hogy az elnöknek a tervét meg vannak minden eshetőségre és hogy azokat lépésről lépésre merész mozdulatokkal valósítja meg, ahogy a szükség kívánja.

Azt is észre kellett vennie az országban, hogy a NRA felől még korán van nyilatkozni és kár be-dülni annak a csendes és aljas propagandának, amely már a kétségbeesés csirait akarja elűtteni az országban.

A KORMÁNY TUDATÁBAN VAN

annak a ténynek, hogy a gyárosok és más munkadók a törvényt egyelőre minden vonalon kijátszák és ez az oka, hogy többen, nagyon sokkal többen nem jutottak még munkához.

Amint a kiskereskedők és department üzletek rendeltet alá-írják, a legnagyobb munkát el lesz végezve és akkor lát hozzá a kormány, hogy az aláírt rendeleteket végrehajtsa. Súlyos kezekkel fognak lecsapni azokra az iparágakra és vállalatokra, amelyek a törvényt kijátszák és az ország látni fogja, hogy legalább másfél, de esetleg két millió újabb munkásnak lesz hirtelen helye a gyárakban és a műhelyekben.

De ugyanakkor nem titkolja azt sem a kormány, hogy amennyiben a 35—40 órás munkahét sem juttatná az emberek többségét munkához, amennyiben a meginduló közmunkák sem bizonyulnának elégségeseknek, hogy mindenkinél munkát és kenyert adjanak az országban, az új év első hetében minden rendeltet likvidálni fognak és újabb redukálást fognak elrendelni. Ha szükséges, akkor 30 órára; ha szükséges, akkor egyes iparágakban akár 24 órára fogják hetenként a munkát redukálni, amíg csak el nem érik azt a pontot, mikor dolgozni kezd mindenki.

A TÖRVÉNY VÉGREHAJTÁSÁBAN

mutatkozik meg igazán, hogy a munkás-szervezetek itt teljes győzelmet arattak, mert ahol a munkások sztrájkba mentek, a hol a munkaadó ellen, feljelen-tést adtak be, a legszigorúbb vizsgálat azonnal megindult és az eddig mindig a munkás győ-

zelmével végződött.

Igaz, hogy eddig nagyobb válla-latok ellen nem emeltek hivata-losan panaszt a munkások, de az eddigi döntések után azokkal szemben is igazságot fognak kapni.

Lehetséges, hogy a szénipar lesz az első, amely meg fogja kísérlni, hogy kihívó módon szálljon szembe a törvénnyel és a saját szerződésével, de erre is el van a kormány és a munkás-ság készülve.

A bányászok hibáztatják Lewis cárt és a többi munkás-vezért, mert a szén-codében a sztrájk jogáról teljesen lemond-tak, úgy látszik azonban, hogy ez csak írott malaszt maradt, mert ahol a munkásokat igazta-lanul üldözik, ott a szervezet és a szerződés dacára gyorsan sztrájkolni fognak a bányászok, ahogy ezt Pennsylvániában megtették.

Jelenleg is sok sztrájk van folyamatban s valószínűleg kint van legalább kétszázötvenezer munkás, de a sztrájkok nem tar-tanak soká és mindenütt a mun-kások győzelmével végződnek. Mert a munkások csak törvény-adta jogaikért sztrájkolnak.

HOGY A KORMÁNY NEM

hajlandó munkás-kérdésekben tréfálni, azt a közmunkák ügyé-ben a múlt héten is megmutat-ták.

A déli államok városi hatósá-gai erőlyesen tiltakoztak az el-len, hogy a "néger csipját" ki-nyissák és sokalták a fekete munkás számára az előírt negy-ven centet óránként.

A kormány erőlyesen kijelen-tette, hogy ezen a ponton sem-miképpen nem fognak változtatni, hogy a kormány ajándékba adja a közmunkákra költött össze-gek harminc százalékát, de csak akkor, ha minden munkás legfel-jebb harminc órát fog dolgozni és legalább óránként 40 centet fog keresni.

Ez is csak tizenkét dollár heti keresetet biztosít a minimális fizetésért dolgozó munkásnak és ennél kevesebbet a közmunká-kon nem lesz szabad a négernek sem fizetni.

Azon is sokan panaszkodnak, hogy az iparvállalatok sem akar-ják a fekete munkásnak délen az előírt napszámokat megadni, inkább elbocsátják őket a mun-kából. A kormány erőlyes vizs-gálatot rendel ebben a dolog-ban.

A KÖZMUNKÁK MEGINDÍTÁSA.

a lefagyott bankbetétek egy részének azonnali kifizetése, a buza, gyapot, dohány és sertes bónusz kiadása és a gyapotra kiutalandó kölcsönök négy hét alatt éreztetni fogják a hatásu-kat az egész országban és azt hihetjük, hogy az újabb kis de-presszió, vagyis a visszaesés hetei elmúltak.

A nehéz ipar két százalé-

üzem-emelkedést mutatott a múlt héten és a vasutak sokkal több rakott kocsit kaptak szállítá-sra. Erősen emelkedett a vil-lanyfogyasztás is az ipari üze-mekben.

A kormány most a vasutak-nak külön nagy kölcsönöket akar kiutalni, hogy azonnal nagyeny nyisgú sinvasat tudjanak vásá-rolni, ami a nehéz ipart alátá-masztaná és ellátná rendelkezé-sel mindaddig, amíg a közmunkák számára szükséges acélra a ren-deléseket megkapja.

A nyolc hetes huza-vona alatt felhalmozott széntartalék is kí-fogy lassan, különösen he Penn-sylvania "holiday"zó bányászai nem sietnek vissza a munkába és így a két alapiparban, a bá-nyászatban és a nehéz iparban fellendülést lehet remélni.

Segíteni fog az is a helyzeten, hogy a NRA alaposabb végre-hajtása sok embert juttat a kö-zeli hetekben munkához.

AZ IDEI ROSSZ TERMÉS.

valamint a bónussal csökken-tett termények jövő évi korláto-zása valószínűleg magas árakat fognak hozni a következő esz-tendőben és mire a Roosevelt adminisztráció két éves lesz, ak-korra egész más képe lesz az or-szágnak.

Természetes, hogy addig még a munkásság napszámját is kell emelni és januártól kezdve a le-járó rendeletek megújításánál mindig béremelést kell eszkö-zölni, hogy lépést tartsanak a munkások az emelkedő árakkal. Szükséges hát, hogy a mun-kások alkalmazkodjanak a kor-mány programjához, hogy a szervezeteiket sürgősen kiépítsék és hogy januárra legalább nyolc-tíz millió munkás legyen szer-vezve az országban.

Október elején kapjuk meg az American Labor Federation új programját, de valószínű, hogy a munkások nem csak ebben az egy testületben fognak szervez-kedni s hogy egy pár radikális szervezet is megerősödik az or-szágnak.

KÜSZÖBÖN ÁLL OROSZORSZÁG

elismerése és azt hiszik, hogy mire januárban a congressus együtt lesz, akkor a amerikai nagykövet lesz Moszkvában.

Ezzel a mozdulattal párhuzamo-san hitelt is nyitunk itt az orosz kormánynak és a konzervatív elemek minden hangos tiltakozása dacára megkezdjük a

(Folytatás az 5-ik oldalon)

THE HARBOR STATE BANK

ALAPÍTVA
KISS EMIL
FOURTH AVE. at 9. ST.
NEW YORK

Bet-
tekre
kamato-
t fizetünk

* AZ AMERIKAI
MAGYARSÁG
ÁLLAMI
BANKJA *

PÉNZKÜLDÉS
POSTÁN, SÜRGŐNYILKO
HAJÓJEGYEK
HAZAI KÖZLEKÖZŐI
ÜGYEK

THE KANAWHA VALLEY BANK CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

EZ A HATALMAS PÉNZINTÉZET
66 ÉV ÓTA SZOLGÁLJA BECSÜ-
LETTEL ÜGYFELEI ÉRDEKEIT

Érezze magát biztonságban s
helyezze el megtakarított pén-
zét az állam legerősebb bank-
jai egyikében. Külföldi osztálya
teljes felelősség mellett utál át
pénzt a világ bármely részébe.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA.
HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI
ÜGYEK CSAKSZERŰ ELINTÉZÉSE.

CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról.)

rendes kereskedelmi összeköttetést az orosz nemzettel.

A másik nagy és fontos nemzetközi problémája a kormány-nak a cubai helyzet, amely nap-nap után nehezebb lesz.

Cuba népe és kormánya látják most már, hogy az Egyesült Államok kormánya nem akarja Cubát megszállni és az ellenünk folytatott izgatást abbahagyják, de soha nem lehet tudni, hogy valamelyik frakció mikor kényszeríti ki belőlünk, hogy katonákat küldjünk a szigetre.

A kormány teljesen a radikális diák-szövetség uralja és ez a radikális kormány nem hajlandó és nem is képes rá, hogy a helyenként kitört kommunizmusnak utját állja.

A "kommunizmus" egyébként még csak abban nyilvánul, hogy a gyárak vezetésében részt kérnek és nyolcvan centes napszámot akarnak a munkások, amit nem is lehet valami tulzot követeléseknek nevezni.

ARRÓL VAN SZÓ CUBÁBAN.

hogy visszadják-e a hatalmat azoknak a politikai kalandoroknak, akik Machado kormányát segítettek megbuktatni, hogy ők maguk üljenek le a hatalom és a zsíros fazék mellé, vagy igazi gazdasági reformok megvalósításához fogjon és helyén maradjon az új kormány.

A politikusok csalódva látják, hogy az amerikai bankárok nem képesek Rooseveltet a beavatkozásra rábírní és a kormány az amerikai dollárok védelmében nem hajlandó egy véres megszálló hadjáratot folytatni.

Latin Amerika osztatlan helyiséssel nézi, hogy Cubát a sorsára bizza Washington és minden latin állam arra kéri folyton Cuba lakosságát, hogy a külföldiek életét ne bántás, mert akkor kénytelen lesz Roosevelt azok védelméről gondoskodni.

Soha nem lehet tudni, hogy mikor robban ki a puskaporos hordó még jobban és a kormány tagjainak sok álmatlan éjszakát okoz Cuba egyre bonyolultabbá váló forradalma.

A MULT HETI ELŐVÁLASZTÁSOK

az ország két legkorruptabb politikai masináját majdnem szét törték és nem lehetetlen, hogy a további választások folyamán hasonló kellemes meglepetésben részesül a lakosság.

New Yorkban a Tammany Hall nevű és a világ leghírhedtebb és legkorruptabb politikai szervezőhelye véreséget szenvedett és ma úgy látszik, hogy a republikánus La Guardia lesz a következő polgármester.

Hogy a demokrata vereséget elkerüljék, a kormány — nem Roosevelt — veti magát most közbe és talán a tisztességes és közbecsülésnek örvendő McKee-t fogják független demokrata tüketen jelölni.

Minthogy La Guardia meglehetősen radikális, nem lehetetlen, hogy a kormány támogatásával McKee-t meg tudják választani, de a Tammany Hall politikai hatalmának akkor is vége lenne New Yorkban.

Hasonló szerencsés helyzet van Philadelphiában, ahol a hasonlóan korrupt republikánus masinát törte össze az előválasztások a polgárság.

NEW YORKBAN VÉGET ÉRT

König republikánus megyei bősnek az uralma és ezzel a legérdekesebb magyar politikai karrierje be van fejezve.

Sam König olyan hatalom volt New York politikai életében, amelyen kevés politikai dícsékedhetett az országban és két évtizeden át korlátlan ura volt a

new yorki állami törvényhozás republikánus csoportjának.

A republikánus párt-gepezet éppen olyan volt, mint a demokrata Tammany Hall és a korrupcióban mindig közös munkálkodási bázist találtak.

Régi standard szerint lehetnek magyarok, akik büszkék a magyar bevándorolt fiu sikerére, de az új politikai standard beismeri, hogy Sam König alatt a korrupció melegágyává vált New York republikánus pártmasinája.

Nem sikerült ilyen nagy mértékben a korrupció letörni Pittsburghban, de ott is alapos reformokat kényszerítettek a szavazók a grafról hírhedt Allegheny megyei politikai szervezetre.

Mussmano bíró, a bányászok ismert barátja, aki a coal code tárgyalásai során azt állította, hogy a bányabárok véres kezével ülnek a tárgyalásnál, nagy többséggel újra befutott Pittsburghban.

NEM UJSÁG TÖBBÉ ÉS SZINTE

felesleges regisztrálni, hogy ismét két állam csatlakozott a nedvesekhez s csupán azért teszem azt szövé, mert Idaho volt talán a legszárazabb állama az országnak.

Idaho mormon farmerjei hal-lani sem akartak az itálról is valószínűleg csak azért szavazták meg az alkotmány módosítását, mert a nemzeti akarataknak nem kívánnak utjába állni és mert a nagy idahoi cukoripar még akar szabadulni a nagy adóktól. Az ital szabad forgalma ugyanis sok új adót fog eltörölni, amit pálinka-adóval pótolnak.

Amilyen biztos, hogy újvére nem lesz prohibíció az országban, olyan biztos, hogy egyre súlyosabb küzdelmeink lesznek azokkal a gangsterekkel, akik "rendes" keresetforrásaikat elvesztik.

A mult héten két helyen is szennzációs emberrablási tárgyalások voltak folyamatban, amelyek gyors elbánást ígérnek az alvilágnak, ez azonban nem gátolta meg a gangstereket egy pár szennzációs rablásban és gyilkosságban.

A mult hét bünkrónikája a szokottnál is hosszabb és véresebb volt.

NAGYON ÉRDEKES CIVODÁS

van New Yorkban, ahonnan az értéktőzsde, a világ legnagyobb gamblingháza el akar költözni New Jersey államba, hogy az újabb részvényeladási adók alól kitérjen.

Eleinte csak üres fenyegetésnek indult a dolog, és azt hitték, hogy az új adókat nem lép-tetik érvénybe és a tőzsde nem fog elköltözni New Yorkból.

A mult hét vége felé azonban a költözés egyre komolyabb formát öltött és nem lehetetlen, hogy ezentul Newarkon lesz a tőzsdeje az országnak.

Természetesen azért az igazi nagy bankok New Yorkban fognak maradni és az ország gazdasági életét ezentul is a Wall Street próbálja uralni, ami egész a Roosevelt kormánya jutásáig mindig sikerült is.

Jelenleg az ország gazdasági életét is Washingtonból korlátozzák, a Wall Street azonban azt hiszi, hogy a NRA-t és az elnök programját sikerül előbb-utóbb szabótolni és a nagytőke megint átveszi majd korlátlan és rendszerint erkölcselen uralmát.

EURÓPÁBAN IZGATOTTAN

várják, hogy mi lesz a héten a leszerelési konferencia sorsa és mennyi robban ki azokból az elhatározásokból, amelyek a Hitler

birodalmát Európa többi orszá-gaitól elválasztják.

A mult héten Franciaország megpróbálta, hogy közös frontot csináljon Angliával és Olaszországgal és egységesen lépjenek fel a konferencián Németország ellen, ez azonban nem sikerült.

Bizonyos, hogy Hitler szemben találja magát egész Európával, de közös front egyelőre nem alakult ki ellene, leginkább azért, mert Olaszország jó viszonyban akar maradni a német nemzettel.

Az Egyesült Államok már hajlandó beleegyezni, hogy nemzetközi bizottság minden állam fegyvereit és hadseregeit állandóan felülvizsgálhassa, amit a franciák követelnek, de Anglia erre az elhatározásra még nincsen készen.

Németország is csak abban az esetben lenne erre hajlandó, ha azonnali lényeges engedményeket kapna a fegyverkezés terén.

Kétségtelen, hogy Németországnak igaza van a békeszerződés értelmében, de kétségtelen az is, hogy Hitlerék kardesörtetése jogos félelmet gerjesztettek mindenki és így mindenki utjába áll a német fegyverkezésnek, amennyire lehetséges.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK

állítolag azért hajlandó beletnyugodni a fegyverkezés nemzetközi ellenőrzésébe, hogy belemézhessen Japán kártyáiba, a miket állítolag hamisan kevernek.

Mikor Japán a Csendes tengeren fekvő német gyarmatokat a ligától megkapta, ki volt köteve, hogy azokat megerősíteni nem fogják.

Az utolsó hónapokban egyre nyilvánvalóbb, hogy Japán a Csendes tengeren levő minden szigetéből hadi bázist csinál magának, ami természetesen erősen érdekli Angliát és ezt az országot.

A fegyverkezés korlátozásának a tárgyalásánál a kis ántánt állig felfegyverzett államainak az ügyét is tárgyalják és szövé teszik, hogy mennyiben van joga Franciaországnak, hogy a kis ántánt nagy hadseregeit pénzelve.

Lehetséges, hogy találnak valamilyen félig-meddig békés megoldást, de e pillanatban úgy néz ki a helyzet, hogy Európa puska poros levegője a héten kirobban és hogy a német nemzet a fegyverkezést illetőleg a versaillesi békét hatályon kívül fogja helyezni.

NÉMETORSZÁGBAN EGYÉBKÉNT

a kormány kétségbeesett kapcsolással próbálja meg, hogy a birodalom roskadozó gazdasági struktúráját alátámassza és mert a külföld bojkottja egyre erősebb, most tisztán a belső gazdasági életet akarják szervezni.

Nem látja még Hitler, hogy Németország tulzsfult lakossága a szükséges természeti kincsek hiányában képtelen egymagában megélni és hogy előbb-utóbb vagy külföldi kereskedelemre vagy nagyarányú külföldi hitelre lesz szüksége, amelyet ezidőszert nem igen tudna megkapni.

Különböen most a német parlament felgyújtásának az ügyén mulatnak, a német bíróság első parancsra, bizonyára el fogja a gyujtogatással vádolt kommunistákat ítélni.

Ezzel szemben az egész mult világ meg van róla győződve, hogy a gyujtogatás a Hitler párt műve volt és akármi-lyen ítéletet hoznak, a történelem egyik legaljasabb epizódja marad a gonoszított.

TALÁN A NÉMET HELYZET

talán más érdekek okoznak, de tény, hogy a francia és orosz kormányok egyre közelebb jutnak egymáshoz és egyelőre barátságot, holnap talán ismét szövetséget kötnek egymással.

Ugyancsak a német veszedelem hozza közel a Szovjet és Lengyelország kormányait egymáshoz és ha Európa semmit nem köszönhet Hitlernek, annyit bizonyos, hogy több állam népet szorosabb viszonyra készíteti, amikor bekécséből levegőt teremtenek Európában.

Nagy érdeklődéssel nézi Európa és az egész világ Ausztria vergődését, ahol a hitlerizmus a nemzeti önértzetet kiváltotta a polgárságból és ahol most a parlament intézményét teljesen felrugták.

A német kancellár diktátora lett a nemzetnek és kijelentette, hogy a parlament demokráciája nem alkalmas a kormányzásra abban az államban.

Európa nagyhatalmai Ausztriának minden morális és némi anyagi támogatást adnak, hogy szembe szállhassanak a hitlerista propagandával és nem bányák azt sem, hogy Ausztriában monarchista hangokat hallatnak.

MAGYARORSZÁG MINISZTERELNÖKE

egyelőre utját vágja minden olyan találgatásnak és kísérletnek, amely a megcsontított országot összekötne Ausztriával, mert az csak Ottó trónra ültetésével lenne lehetséges, amit Gömbös nem óhaj.

A magyar miniszterelnök érelyesen kijelentette, hogy Magyarország első sorban revízióra törekszik és ahog azt el nem éri, addig nem kapható sem monarchista, sem legitimista kalandra.

Lehetséges, hogy a nagyhatalmak közös akciója rá tudná kényszeríteni Magyarországot, hogy egyesüljön Ausztriával, de ilyen helyzet csak akkor állhatna elő, ha Franciaország és Olaszország meg tudnának az egész Duna medencére egyezni egymással. Ilyesmit elképzelni nagyon nehéz jelenleg.

Valószínű, hogy Magyarország kívárja azt az időt, amikor Benes megszűnik a kis ántánt és Európa rossz szelleme lenni és amikor józanul lehet az utódállamokkal beszélni.

A KIS ÁNTÁNT ÉPPEN

a héten tart közös konferenciát, hogy a gazdasági egységet még jobban kiépítsék egymás közt, de Európa meg van róla győződve, hogy ebben az irányban nem fognak nagyon messzire érkezni.

Minden józan ember tudja, hogy Magyarország és esetleg Austria nélkül a kis ántánt gazdasági egységet soha nem tud képzélni és hogy a két csonka állam nélkül csak a félelem köti a három országot egymáshoz.

Ma már egész Európa azt hiszi, hogy a cseh külügyminiszter politikája egész Kelet Európát balkanizálja és a legjobban szeretné, ha Benes eltűnne az európai politikából. Ilyen hangokat már a francia sajtóban is egyre gyakrabban találunk.

Közben Magyarország is, a többi államok is átlátják, hogy bizonyos gazdasági béke szükséges a Balkánon és úgy látszik, hogy a gazdasági engedmények korszaka közeledik azon a vidéken.

NAGYON ÉRDEKESNEK

tartják Európában, hogy bizonyos közeledés jött létre az orosz kormány és a pápa közt és nem tartják lehetetlennek, hogy a Szentcsék, meg a vörös kormány közt diplomáciai érintkezés lesz a közel jövőben.

Az orosz kormánynak a valóság többé nem áll utjában, mert az egyházakat teljesen kiirtották az országból és így semmit nem vsztene, ha a pápa követe megjelenne Moszkvában. Ezzel el-

venne az út a kelet felé és a propagandának, amit vallási alapon folytatnak például nálunk is az orosz kormány ellen.

A Szentcsék viszont meg tudná védeni azokat a papokat, akik minden társadalmi üldözétes dacára kitartanak az apostoli munkában és talán új teret nyer ne abban az országban, amelyben a római egyháznak a cárizmus alatt nem lehetett szabadon mozogni.

Spányolországban új kormányválságot várnak és azt hiszik, hogy rövidesen általános választást kell elrendelni az országban.

LATIN-AMERIKÁBAN

az események homlokterében Cuba áll, ahol "majdnem bolsevik" kormány tartja a hatalmat e pillanatban a kezében.

Nehéz feltenni, hogy Cubában, az amerikai nagytőke szabad vadászterületén egy bolsevik kormány meg tudjon állni a helyén, de bizonyos, hogy Cuba népe többé a korlátlan kapitalista uralmat nem hajlandó megtűrni.

Biztosra vehetjük, hogy Cubában a felfordulások egymást fogják követni és nagy eredmények kell tartanunk, ha ott legalább olyan radikális, vagy liberális alkotmányt nyer az ország, amilyent Mexico lakossága biztosított az utolsó forradalom után magának.

Az anarchisztikus tökések uralmat visszaállítani még akkor sem fogják, ha valamilyen előre nem látható esemény az Egyesült Államokat rákényszerítene, hogy bevonuljon Cubába, mert Roosevelt akkor sem akar beavatkozni az ország ilyen természetű dolgába.

Ha Cuba népe el tudja a meg szállást decemberig kitűrni, amikor a pánamerikai konferenciát tartják Montevideóban, feltétlenül nagy erkölcsi támogatást fog nyerni Latin-America egységes frontjától.

A CHACO FRONTON

nem volt döntő esemény a mult héten és mindkét oldalról csak apró összeütközéseket jelentenek.

A latin államok békéltetési kísérletei nem mutatnak semmi eredményt, mert sem a Wall Street, sem az angol olajipar nem hajlandók addig a bekére, amíg csak a két szerencsétlen latin állam katonaságának kell meghalnia.

Minthogy Bolivia (a Wall Street) utasít el magától minden józan békéltetési próbálkozást, most Argentina és Chile — semlegességre hivatkozva — meg akarják tiltani, hogy Bolivia hadiszereket kapjon a két államon keresztül.

Mexicóban forradalmi összeküvésnek jöttek a nyomára a mult héten, de azt — tizenegyet ember kivégzésével — elfojtatták azonnal. Az összeküvés szításával papokat vádolnak, mert azt a "Krisztus Király" nevében szervezték.

A TÁVOL-KELETEN

nyugalom van, csak Kína frakciói hadakoznak egymással. Ezek a polgárháborúk annyira elharapództak, hogy Kína komoly elemei a nemzet teljes kipusztulását tartanak, de nem képesek egységet teremteni a birodalomban.

A Philippino szigetek lakosságának szavazni kell a napokban, hogy óhajtsák-e a teljes függetlenséget olyan formában, ahogy azt az Egyesült Államok congressusa felkínálta a számukra.

Valószínű, hogy a függetlenség mellett szavaznak, mert a husz éve tartó izgatás után szegyenlenének másként határozni, de bizonyos, hogy a függetlenséget nagyon nehéz szívvel és alapos rettegéssel vállalják.

Egyiptomban kormányválság volt a mult héten, ami azonban gyökeres rendszerváltozást nem jelent, egyszerűen ezentul más politikusok fogják a régi rend alapjain kormányozni az országot.

FÉLMILLIÓ ENBER SZORUL SÜRGŐS TÁMOGATÁSRA MAGYARORSZÁGON

Egy magyarországi gazdalap vezércikke. — A falusi inségesekről nincs pontos statisztika

A tegnapi posta hozta New Yorkba a Budapestben megjelenő "Magyar Szó" nevű lap legutóbbi számát, amelynek vezércikkére mindazok az amerikai magyar családok fel fognak figyelni, a melyeknek az óházában közeli rokonaik élnek. A "Magyar Szó" felelős szerkesztője és kiadója, dr. Mezőfi Vilmos, volt országgyűlési képviselő, aki lapját főként a falusi emberek számára szerkeszti. A vezércikk szóról-szóra a következő:

"TIZEDEL

az inség a városokban, olvassuk egy kimutatásban. Ezt a kimutatást a városok országos tanácskozása állította össze. Ötszázszázonhétet, kerek félmillió olyan lakos él a magyar városokban, akiket hivatalosan, hatósági ellátásra szoruló inségesnek nyilvánítottak.

Ebben a hatalmas számban csak a testi munkások adatai vannak felvéve. Ez a szám még izesztöbb lesz, ha meggondoljuk, hogy ez az ötszázhetven-ezer ember huszonkét százalékát kát teszi ki a magyar városok összlakosságának. Vagyis, ha az össze nem irt szellemi munkás inségeseket is beleszámítjuk, átlag minden negyedik városi ember köztámogatásra, hatósági segélyezésre szorul.

Riasztó részleteket közöl a kimutatás. Hajdusoboszló telvény földjén több mint ötvenhat százalék a lakosságnak inséges. Szentesen ötvennégy. Makón harminchat, Hajduböszörményben harminc százalék az inségesek száma.

Ime, ilyen szomorú a városok helyzete. És a falué? A faluról még csak kimutatás sincs.

Pedig a falusi ember, a szelér, a ninestelen, a törpebirtokos a maga igénytelenségében még elvergődik hagyomány, gyökereken akkor, amikor a városi embert már az éhhalál ragadja torkon.

...Lezaljottak az aratási mankák, hamarosan vége az ősi előkészületi munkálatoknak. Ha megszűntek a munkák, elapadt a kereset, bizony bus magyar tél-

nek megyünk elébe.

A magyar falu névtelen, össze nem irt munkanélküli inségesekinek hangtalan panaszára fel kell, hogy figyeljenek az illetékesek.

Mert minden egyes inséges, községre szoruló ember, aki a még vergődő másik három kegyelméből él, pusztá létével — halálsikoltás. Halálsikoltás, a mely kényeret, keresetet addó munkát követel.

A számoknak ez ellen az valmatlan ridegsége ellen nincs apellata. Itt segíteni kell. Egy módon. Munkával, keresettel, kenyérrel."

Aki elolvassa ezt a vezércikket, az nem fog habozni, az az idén is szeretetsomagot fog küldeni Pedlow kapitánynak. Az idén két szeretethajó is indul. Az egyik november 4-én, a másik december 2-án. Az első hajó viszi azokat a csomagokat, amelyekben olyan holmik vannak, amikre már az ősz beálltával szükségük lesz a magyarországi családoknak, a második hajóval menő csomagokat pedig karácsonyra és újévre fogják széjjelosztani.

SZTRÁJKOLÓ GYERMEKEK

Universal iskolás gyermekei otthon maradnak

Universal, Ind. sztrájkoló bányászainak a gyermekei szintén sztrájkolnak és mindaddig nem mennek az iskolába, amíg a szüleik helyén sztrájktilók dolgoznak.

A város hatósága tehetetlen a gyermekek sztrájkjával szemben, amely teljesen egységes.

Azt remélik, hogy a jövő héten, amikor a szénrendelet érvénybe lép, sikerül elintézni az ellentéteket és a sztrájkoló emberek is visszamehetnek a munkába.

A Magyar Bányászlapot Bányászok írják bányászokról, bányászoknak.

Magyarországba
HAMBURGON ÁT
Ingást csökkentő készülékkel ellátott hajóink kényelmes utazást biztosítanak az év bármely szakában
NEW YORKBÓL BUDAPESTIG ÉS VISSZA 3-İK OSZTÁLYON \$166
Rendszeres heti járatok. Közvetlen és gyors vasúti összeköttetés Hamburgból. Felvilágosítást nyújt a helyi irodánk vagy
HAMBURG-AMERICAN LINE
1223 Washington Blvd. Detroit, Mich.

4 HÉT ÁLL MEG RENDELKEZÉSÉRE, HOGY A NOVEMBER HÓ 4-ÉN INDULÓ ELSŐ SZERETETCSOMAG SZÁLLITMÁNNYAL KÜLDHESSE CSOMAGJÁT PEDLOW
Kapitány Személyes Felügyelete Állott

A MÁSODIK SZERETETCSOMAG-SZÁLLITMÁNY DECEMBER 2-ÁN INDUL!

Csak Magyarországra küldhetők csomagok. 40 FONTOS vagy kisebb csomag küldési díja \$3.50. Negyven fonton felül minden font 10 cent. A csomag ne legyen 50 fontnál nehezebb, de egy személy több csomagot is küldhet. Európában semmi más összeg számlázásaért kollektálva nem lesz. Minden csomag 25 dollár vagy biztosítva. A csomagok tartalma élelmiszer, konzervár, tisztá alsó és felső ruházat, használt és kevés új ruhamezt lehet. Dohányt, gyufát, féműzőket, cikket, selyem- és műbőrűt végszára küldeni tilos. A csomagot erős zsákba vagy vászonba kell varrni, kábellet átkötni és tintával vagy tintaceruzával megcímezni az alábbi minta szerint.

Vidékiek adják át csomagjaikat a helybeli gyűjtőállomáson. Ahol nincs gyűjtőállomás, onnan küldjék csomagjaikat a new yorki irodánkba. Ugyanakkor Pedlow kapitány címére beküldendő a csomag szállítási díja is csekken, money orderen vagy készpénzben. Készpénzt csak ajánlott levelekben küldjön

Capt. James G. Pedlow
1505 FIRST AVE NEW YORK, N. Y. (Near 78th Street)

A FOCADÁS

Két Arany Tollu Jomadar

Amerikai Magyar Regény

Irta: Szentimrei Mártha

(I olytatás)

— A vak is ráismer a művelt nőre, ha kinyitja a száját! — védte meg lovagiasan Európa megszólt hercegnőt idősebb Crawford.

Erre egyenesen hozzá intézte szavait a két tanti.

— Ronald feleségének nem muszáj kinyitni a száját — legfeljebb a fogorvosnál. Mintha ti, férfiak nem a hallgatag asszonyokat imádnátok legjobban! Csak szép legyen... s figyeljen, mikor ti beszéltek... s övé minden hódolatotok. Ezt, remélem, nem tagadod le!

— Művelt nők se beszélnek mindig tudományos dolgokról. Háztartásról, ruháról, férjük hibáiról, szórakozásukról egyszerű nők is tudnak beszélni.

— És az egyszerű nők nem szaladnak folyton clubokba, bárókba, pártgyűlésekre, mint a mai művelt nők — mondta nagymama. — Menyed legalább majd a bölcse mellett ül.

— Crawford felnyögött.

— Anyám már a bölcst is idehozta!

— Nem... nem... — nyugtatta meg felesége! — Arra valószínűleg egyáltalán nem lesz szükség. Hiszen tudod, a mai házasságok jelentékeny része addig se tart, mint szüleink idejében a muló viszonyok tartottak. A mi fiunk olyan tisztességes, hogy nem kell neki törvénytelen viszony. Hát jó! Vegye el azt a leányt s menjenek nászra Európába... vagy Ázsiába. Te nem akarsz, hogy sokáig szemeid elé kerüljenek... teljesen igazad van, osztom nézetedet. Távollétük alatt Ronald kiműveli feleségét, hogy megállhassa helyét a társaságban. És ki tudja! Mire visszatérnek, talán el is váltak... egyszerű... ugy-e?

— Sokkal egyszerűbb lenne, ha össze se kerülnének — törülgette veritékes homlokát Mr. Crawford. Amit mormogott, már épp oly kevésbé fenyegetett veszedelemmel, mint mikor záporok leadása után dörögve-morogva elvonulnak a sötét fellegek. A körülötte elhangzó szavak jótékony veritékesöppékké oldották fel haragját, mely nélkülük villám alakjában csapott volna le Ronald fejére. Tudja az a fickó, mitől döglék a légy, azért nem hozakodott elő a kérésével négyzetes közt. S a távozó fellegeken megjelent a békét jelentő tündéri szírvány, mely Amerikából átvitt a tengeren. Néhány pillanatra homlokráncolás után a leghatározottabban kinyilvánította megmásíthatatlan akaratát.

— Lrtódom a családi botrányoktól. Nem akarom, hogy a helybeli újságok az én tűzhelyemen süssék meg pecsenyéjüket s vastag betűkkel hozzák: "Ifjabb Crawford tanári állását folyamodott. Romantikus szerelem. Könyörtelen apja kitagadja". Csak vegye el Ronald azt a leányt, aztán menjen vele a pokolba, vagy Európába, Ázsiába... ami körülbelül mindegy: hiszen most mindenütt

pokoli viszonyok vannak. Sok pénzembe fog kerülni, többbe, mint a Glória kiváltása, de üsse kő! Megéri, hogy jó darabig ne lássam azt a... azt... a bölcst. Egy év múlva aztán jöhetnek vissza s ha nem férnek össze, jöjjön a válás. Vagy az a bölcse — tette alig hallhatóan hozzá s elmosolyodott valami nagyon kellemes látomásra. Ez az öntudatlan szép mosolya hasonlót varázsolt a körülötte ülők ajkára, akik, csodálatos, jóval előbb tudták, hogy így fog határozni, mint ő maga.

— És most Crawfordné kivéve mindenki felállt, hogy elsőnek vigye meg Ronaldnak az apai határozatot. Ám nem volt a zongorateremben, se a szomszédos szalonokban.

— Hol van?

Végre egy inas felelt erre a kérdésre: — Mr. Crawfordot sürgősen a telefonhoz hívták.

Néhány perc múlva belépett Ronald. — Kivel beszélél? — kérdezte apja gyanakodva.

— A rendőrséggel... és nagyszerű újságaim vannak számodra. Spinelli fészket már korábban felfedezték a repülő rendőrök s a detektívek oly szoros kört vontak köré, amelyből már semmiféle rókafortélyal se tudott kibujni. Egy órával ezelőtt fogták el, közvetlen hajórázállása előtt. Misszionáriusnak öltözött a gazember! Nagyszegű pénz találtak nála. Glória váltságdíját visszkapod, papa!

— S a próféta és mamája nem voltak vele? — kérdezte Glória.

— Nem. Azok előbb indultak egy másik hajóval. A rendőrség tudott róla, de szemet hunyt azért, mert Amerikának igazán nincs szüksége rájuk. Tevékenykedjenek olyan helyeken, ahol még nem általános az álszenteskedés — mint nálunk!

Idősebb Crawford szórakozottan hallgatta a nagy újságot, mintha nem is az ő keservesen kiizzadott 16 ezer dollárjáról volna szó. Megveregette Glória arcát. — Tehát ezentul egészen nyugodtan alhatsz, leánykám! Azután félrehuzta Ronaldot s halkan kérdezte, nehogy a többiek is hallják:

— Mondd csak, te gyáva bölcse, mikor láthatnám én azt a kislányt?

— Amikor rá tudom venni, hogy eljőjön velem.

— Ne vedd rá semmire... majd én meggyek veled. Ugy akarom őt először látni, egyszerűen, saját otthonában. A diót is úgy szeretem enni a héjából, — de őt azért, ne félj, nem eszem meg!

— Pedig igazán enni való! — mosolygott Ronald s boldogan csókolta meg apja kezét, aki egy pillanatra nem eresztette el az övét.

— A mai eset arról győzött meg, fiam, hogy sokkal ravaszabb gazember vagy, mint

ahogy feltételeztem rólad s ez némileg megnyugtató jövődet illetően...

Linus sorsa ezen az estén dőlt el végleg, bár ő nem tudta. Az ő hajlékukban csend volt. Az inség réme már nem leskelődött be az ablakukon, de ha nem is beszéltek róla, még se ő, se szülei nem hitték, hogy beköltözött hozzájuk a boldogság. A szülők féltek tőle, hogy leányuk tulságosan nagy szerencséje agyonnyomja azt a kis boldogságot is, amelyet idáig benne találtak fel.

Kolozsy magában leszámolt azzal, hogy mostohaleányához, ha Crawford Ronaldné lesz, be se teszi a lábát, őt ne nézze le senki. Egy anya nem gondol ilyesmire. Lidi csak erősítette szívét, hogy majd el tudjon viselni minden lenézést. Mit bánta ő azt, ha cseléd-lepcsőn kell is felosonnia, csak láthassa leányát fényes lakásában, gondtalan jó módban, mely tulajdonképpen megilleti a Jámor Flóris leányát! De jaj, hátha Linust Tim — Ronald elhagyja, ha megtudja... pedig meg kell neki mondan, nehogy később szemére vesse törvénytelen születését.

Linus maga attól félt, hogy Ronaldot szülei inkább kitagadják, mintsem beleegyezzenek házasságába. Elhatározta, hogy akkor lemond róla... holott érezte, hogy nem tud lemondani róla! És félt Spinellitől... ki tudja, nem kíváncsi-e újabb terveket az ő közreműködésével? Gavallériája legalább erre vall.

Ugyanis egy nappal a rendőrségen történtek után egy leány virágot hozott. Azt hitte, Ronald küldi! Mire kivette a pompás sárgarózsákat a rájuk huzzott selyempapírsüvegből, a leány eltűnt. A rózsák közül pedig borított esett ki. Nem volt benne levél, csak egy ezerdolláros. Az az ezer dollár, amit Spinelli neki ígért a Glória váltságdíjából. Megadta.

Linus csak Ronald újabb látogatására várt, hogy átadja neki a pénzt. Nem kellett soká várnia és... Ronald nem érkezett egyedül, hanem egy idősebb urral, aki így mutatkozott be, mielőtt meglepődhetett volna bárki:

— Tim apja vagyok, azé a hazug fráteré... meg akarok róla győződni, nem hazudott-e nekem is? Valóban létezik-e olyan bátor kislány, aki feleségül megy egy ilyen lóköthöz?

Ki gondolná, hogy ez a kedves, mosolygós ur munkáscsaládok százait taszithatja ki a nyomorba, ha neki úgy tetszik?

— Javulást fogadott! — kapta el a tréfás szó színes labdáját Linus.

— És maga hisz neki? — kérdezte Crawford.

— Magam se tudom... tessék megmondani, mit tegyek? — hangzott az óvatos válasz.

— Higgyen neki! Még azt is higgye el, hogy én magának is jó apja leszek — felelte Crawford s megcsókolta Linus homlokát.

(Valóban tüneményes szépség — gondolta magában. Pedig nincs kikészítve. Nem is olyan buta ez a bölcse.)

Hellyel kínálta meg, de csak úgy volt hajlandó leülni, ha Lidi és Linus mellé ülnek. Kissé elfogódottan teljesítették kívánságát. Linus már egy perc múlva felugrott, kisértet s egy borítékkal tért vissza. Oda-kínálta a gyárosnak.

— Tessék!

— Hát ez mi?

— Ezer dollár, amit Spinelli nekem ígért Miss Glória váltságdíjából. Ennyi legalább megtérül.

Crawford elmosolyodott.

— Csak tedd el kislányom... jó lesz apró bevásárlásokra. Teringette! Mit gondolsz felőlem, hogy le hagyom magamat gavallériában még Spinellitől is főzni?

— Apa kára egészen megtérül... Spinelli már zár alatt van — világosította fel Ronald.

— Ez aztán jó újság! — szólalt meg végre Kolozsy, akinek a jelenlevők közül legnehezebben oldódott meg a nyelve.

Most már a szülők is hitték leányuk ihletetlen szerencséjében, sőt mire a két Crawford elbucszott, már attól se féltek, hogy el kell szakadniuk leányuktól. A gyáros ugyanis megkérdezte Kolozsyt, nem volna-e kedve farmon foglalatalkodni, miután a városban úgy sincs dolga?

— Az én közeli farmomon ugyanis gazdálkodást kedvelő ember mindig talál valami munkát. Elegendő személyzetet tartok ott, de mégse ártana, ha felcspna állandó helyettesemnek. Az ottani kényelmes lakásban mindannyian elférünk. Pihenni ugyanis ott szoktunk, ha kissé magunknak élünk, társaság nélkül. Én ritkán érek rá, de Ronald meg a leányaim gyakran vendégeik lesznek.

(A leányaim szónál Linusra mosolygott, hogy megértse mindenki, akit illet, őt is közejük számítja. Többet is megértettek! Kolozsyk azt, hogy a Crawford család egyetlen tagja se fogja őket lnézni, mrt a jószívű gazdag emberek fel tudják magukhoz emelni, akit akarnak. És Ronald meggyőződött arról, hogy apjának akkor is vannak jó gondolatai és elhatározásai, ha azokat nem kapja feleségétől készen.)

— Nem ragaszkodunk a városhoz! — mondta Kolozsy s feleségemmel együtt rajta leszünk, hogy megérdemeljük kényerünket.

— Kiköltözhetnek, amikor tetszik, akár nyomban az esküvő után. A gyerekek ugyanis nászra Európába mennek s hosszabb ideig maradnak ott.

— Apám esküvő utánról beszél. De hát mikor is tartjuk meg az esküvőt? — kíváncsiskodott Ronald.

— Ezt a fontos ügyet a mama közreműködése nélkül nem lehet elhatározni. Ő azzal bízott meg, hogy menyasszonyodat, kedves szüleivel együtt hívjam meg holnap ebédre. Akkor az egész családi tanács tűzze ki az esküvő napját.

(Reszkessen egy kicsit drágálós fia, ki a családi tanács mindenhatóságához folyamodott apjával szemben.)

Ezt a meghívást persze el kellett fogadni. A leendő rokonok a legkellemesebb hangulatban bucsuztak el egymástól, annak dacára, hogy Ronald sokat kinokolt ki, amiért egy pillanatra se maradhatott Linussal négy szemközt. Titokban kissé irigyelte barlanglakó őspapját, aki azt a lányt, aki megtetszett neki, egyszerűen felkapta s vitte a maga barlangjába — családi ebéd, sőt esküvő nélkül.

— Köszönöm, hogy olyan nagyon kedves voltál a menyasszonyomhoz — mondta apjának hazatérőben. Valóban tetszik neked?

— Meghiszem azt! Értékes gyémánt. Ha kicsiszoljuk, briliáns lesz belőle és kellő foglalatban káprázatosan ragyog majd. Attól tartok, hogy hugaidat is elhomályosítja a társaságban... de úgy kell nekik!

Ronald nem firtatta, hogy miért kell nekik ugy, csak annyit jegyzett meg szerényen:

— Elméjét kicsiszolom tőlem telhetőleg, mert én leszek a tanítómestere. Ami a társaságot illeti, remélem, abban nem sokszor fog mutatkozni. Én tudniillik, magamnak veszem el s nem akarok belőle divatbábot csinálni. Az az asszony, akinek elég férje udvarlása, jól érzi magát otthonában is.

— Dacára, hogy bölcse vagy, kezdesz egészen józanon gondolkodni! — dicsérette meg apja.

* * *

Linus és Ronald a legnagyobb csendben ülték meg esküvőjüket, olyan csöndben, hogy még a helybeli sajtó se találhatta fel pecsenyének.

A sok szép nászajándék közt Linus a Fredének örült a legjobban, ámbar Ronald szerint az nem is ajándék: csak az elvesztett fogadós. Fred ugyanis tízezer dolláros alapítványt tett egy gyermek-otthonra, amelyben munkanélküliek gyermekeit fogják felnevelni. Ez az alapítvány Crawford Ronaldné nevét fogja viselni.

Amikor a rokonság kikísérte a hajóhoz a fiatal párt s Lidi utoljára csókolta meg Linust, feldöklő zokogás közt rebegte: — Üdvözlöm szép Magyarországot!

Ugyanis Linus kívánságára egyenesen Budapestre mennek. Előbb hazáját akarja viszontlátni s csak azután nézik meg Bécs, Berlin, London, Páris.

Mivel Ronaldot szíve sokkal inkább a könyvek felé húzza, mint a repülőgépekhez, jogosan remélhető, hogy miután megismeri s megszereti szép Magyarországot, majd Amerikába visszatérve ír egy okos könyvet, mely felvilágosítja az angolokat a feldarabolt vérző Magyarországot ért szörnyű igazságtalanságról, amit az emberiségnek jóvá kell tennie... ha csak egy mákszemnyi emberiség van még benne.

— V É G E —

Legyünk kimélettel

A ház elcsendesedett, a gyerekek megint elmentek az iskolába.

— És a szülők, a gondterhes szegény igazhúzó halálos gyötrelmek közt számolgatják, hogy az egyiknek cipő, a másiknak ruha kellene. Hogy talán táska is jó lenne, hogy télikabát helyett talán sweater is megteszi ebben az esztendőben, de hogy — sweaterre sem futja a welfare kenyérből, vagy a nyomoruságos keresetből.

A tavalyi téli ruha még tavaly télen elvált, a gyerekek testét valamiképpen be kell takarni és az anyák könnyű arcánál csak az édesapák szegényteljes bánata szomorubb.. Nem tudnak a gyerekeikről megfélelően gondoskodni.

Tanácsot nehéz adai, ha az ember nem kalácsot, de kenyeret sem tud adni melléje s mégis arra kérjük a szülőket, hogy különösen a serdülő gyermekek érzékenységet vegyék — ha lehet és amennyire lehet — tekintetbe.

Nagyon sok szülő, majdnem minden szülő a szeretetét a kisebb, a legkisebb gyerekekre pa-

zarolja. Nincs ebben semmi megszólalni való. Úgy érzik, hogy az a leggyöngébb, annak van a legnagyobb szüksége az oltalmazó szülői szeretetre.

— És ez a szeretet részrehajló, ez a megkülönböztetés valamivel jobb, valamivel talán szebb ruhába öltözteti a kisebbet.

Pedig fordítva kellene a dolgot csinálni.

A nagyobb gyerekekre, a serdülő gyerekekre kellene többet szálni és ha lehet többet költeni, mert azok érzékenyebbek, azok már többet adnak a külsőre, azoknak a barátai már a foltot is, a lyukat is meglátják.

A kisebb gyerekek, a hat-nyolc éves gyerekek talán nagyon jól érzik magát az új ruhában, de a foltos ruha nem vág sebet a lelkében.

De a tizenégy-tizenhat éves gyerek életére tragédia a nincstelenség és egy-egy megaláztatás talán boldogtalanná teszi őket az egész életükre.

Aki ezeket a sorokat írja, az végigjárta a szegény gyerekek kálváriáját és olyan kevés új ruha jutott rá az életben, hogy

talán visszaemlékszik mindegyikre.

Jó lett volna hat-hét éves korban az újra és volt bögés, ha Husvétra nem jutott legalább egy új zeig-nadrág.

De jól esett a husvétai kalács akkor is, ha azt ócska ruhában kellett megenni.

Mikor azonban a serdülő gyerekek arcán a bajusz gyenge hajszála kipattan, mikor elkezd a lányokat nézni és elpirul, ha egy-egy leányt megszorongat; mikor a serdülő lány először kezd arról álmodni, hogy valamikor talán — férjhez megy, (ezt az álmot a lányok nagyon korán elkezdik) akkor olyan fontos egy-egy ruha, egy-egy pár cipő, hogy a kalács sem esik jól, ha lesütött szemekkel kell menni vasárnap az ócska ruhában a templomba.

Tudjuk, hogy nem telik most.

Tudjuk, hogy százezer házban százezer, millió anya sirja el magát, mikor az új ruhát, az

új sweatert, az új cipőt kénytelen megtagadni.

De amennyi mégis telik, amennyinek mégis muszáj tenni, azt nem szabad a kisebb gyerekeknek költeni, azt a serdülő gyerekeknek kell odaadnunk.

A kis gyerek olyan, mint a ki nem fakadt bimbó, azt még védik a ráborult vastag levelek, az még az emlékezés és az önértet viharának nincs kitéve. Ha megbántja az élet, elfelejti.

A tizenkét-tizenhat éves gyerekek az élet tavaszán vannak, azok kifakadt bimbók, akiket minden bánat elhervasz, mielőtt kinyílnának.

Azokra vigyázzunk, azokat feltsük, azokat segítsük át a tavasz-fakadás nehéz évein, hogy a lélek érzékeny szirmai meg ne sérüljenek, hogy a nyarat épségben tudják elérni.

— És ha a gyerekeinknek fájni kezd a szegénység, ha panaszkodnak, ha ma elérhetetlen dolgok után kunyorálnak, ha elé-

gedetlenkednek és ha durcáskodnak, ne vegyük azt zokon tőlük, mert ők jobban meg nem értik.

Ne fakadjon a szegénység átká a szülők száján, hanem simogassák meg a gyerekeket — akkor is ha nagyobbak — és biztassák őket szép szóval, hogy a nyomorúság nem tart örökké.

Hogy a szegénység muló dolog és hogy hamarosan jobban lesz.

A jó ruhára is szüksége van a gyerekeknek, de ezerszer nagyobb szüksége van a jó szóra, a szép szóra, az édesanya csókjára, az apai kéz simogatására és ezt a legszegényebb ember is megadhatja mindennap a gyerekeknek.

Legálább ezzel ne fukarkodjunk, legalább ezt ne vonjuk meg a gyerekeinktől, akiknek ma olyan keveset tudunk juttatni mindenkől.

Valami furcsa, megmagyarázhatatlan dolog, hogy különösen az apák keze nehezen emelkedik simogatásra, hogy még ha szeretnék is megtenni, szegénylik

az érzékenykedést és nem akarunk, nem tudnak lágy szóval beszélni, különösen a serdülő vagy felerdült gyerekekhez.

Meg kell tanulnunk, hogy ezt is megtegyük, meg kell tanulnunk most, amikor a szép szó, a simogató kéz talán az egyetlen, amit sok szülő adhat a gyerekeknek.

Ez az, amit a legtöbb szülő nem tud, amire a legtöbb szülő

nem gondol, mert a legszebb ruhát, a legmelegebb csókot, a legtöbb jó szót a legkisebb gyerekeknek juttatják, akik azt még megbecsülni, vagy értékelni nem tudják.

— És sok, nagyon sok családban a nagyobb gyerekek önmagukat csak mostoháknak tekintik, mert nem értik meg, hogy előttük már az érzékenységet a szülők egy kissé restellik.

Miért betegeskedik?

A szervezet tisztátalanságai sok közönséges betegség okai.

E tisztátalanságok csak úgy távolíthatók el, ha a kiválasztási szervek helyesen működnek.

Forni-féle

Alpenkräuter

híres arról, hogy a szervek működését serkenti, segítve őket mérges és hulladék anyagok kiválasztásában.

Egy üveg igazolni fogja érdemeit. Ősi gyógyfű-ir, mely csak olyat tartalmaz, ami a szervezetnek jól fog tenni.

Gyógyszertartástól ne kérje, mert ezt csakis különleges ügynökök szállítják. További felvilágosításért forduljon

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.

2501 Washington Blvd. CHICAGO, ILL.

Vámmentesen szállítva Kanadába.

HELYI ÜGYNÖKÖK KERESTETNEK

First National Bank
SAULT STE. MARIE, MICH.

NYÁSZGYEREKEK

A várost és a vidéket lovas-katonaság tartja megszállva, de a Civil Liberties Union eljárást indított a kormányzó ellen, akinek — szerintük — nem volt semmi joga, hogy a statáriumot elrendelje.

A National Miners Union kommunista szervezet egyébként két szerződést már aláírt a bányatársaságokkal, amelyek nemcsak bérjavítást adtak az embereknek, hanem a bányászok majdnem minden követelését teljesítették.

Nem ilyen kedvező a helyzet és a sztrájk Utahban, ahol a terror nagyobb és ahol a bányatársaságok hallani sem akarnak csak legfeljebb a United Mine Workersről.

ÁLOK A MÁZSÁKRA

könyveket elkérjék s csak azoknak gyakori és alapos átvizsgálása biztosíthatja a szénbányászt, hogy a mázsát nem hamisítják meg és hogy a checkweighmant nem vesztegetik meg a bányánál.

Ahol mázsa nincs, ott a törvény, a szénrendelet és a bányászokkal kötött szerződés szerint a bányát “reasonable” (méltányos) időn belül fel kell szerelni mázsával.

Erélyesen követelik a munkások, hogy a “reasonable” időből ne legyenek hosszú hónapok és olyan helyeken különösen feltétlenül vizsgálják felül a társaság könyveit, hogy a bányászott szén mennyiségét ellenőrizhessék.

TÖGETÉS

Azt is tudja mindenki, hogyha Pennsylvania bányászai a U. M. W. vezéreinek az akarata ellenére ki nem jöttek volna a munkából, még most is szőszatyárkodnának Washingtonban.

Mr. Sneed “one-man” juninak nevezi a progressiveket és a Mr. Lewis nagyságát dicséri.

Mi emlékszünk arra is, mikor még másként szólt a nóta és mikor Mr. Sneed a jelenlegi cárját crook-nak nevezte.

BÁNYABÁRÓK

A Huskin Gahagan bányája a hírhedt Somerset Countyban van és a társaság a kilakoltatást meggondolta. — A bányászok nem mennek vissza a telepen a munkába, amíg a szervezet miatt elbocsátott embereket nem veszik vissza.

10 FONT

érett, három éves leveles dohány, pipára vagy bagózásra, használati utasítással a vágásra és elkészítésre vonatkozólag csak \$1.45. Kivánatra a postán fizetheti, mikor megérkezik. Rendeljen még ma.

HICKORY RIDGE FARM
Fulton, Ky. Dept. M.

(9—21)

etter than onnaise!"

critical hostesses

nd thousands agree! *Kraft's* Miracle Whip Salad Dressing is an entirely new type—not too tart, not too id, not too oily in flavor. Made of cest ingredients, mixed to new miness in the *Kraft* Miracle Whip.

n mayonnaise

ató honfitársak figyelmébe!
NDÉGLŐ ÉS MULATÓ
LEN KÖZELÉBEN A

L I N N

in. Kitűnő magyar konyha,
este zene. Mérsékelt árak
corner Tel. Victory 0296
rtfogását kéri

ÁRSTULAJDONOS

TÁRKÁNYI ISTVÁN

akit a magyar bányászok nemcsak megvédelmeztek, hanem szerénysége folytán meg is szerettek, munkája közben előfizetéseket szed fel a Bányászlapra Logan vidékén.

Természetesen Steve fel van hatalmazva ezt az újságot mindenben képviselni, a lap számára pénzt venni fel s arra kérjük a bányászokat, hogy támogassák Tárkányit a jóakaratu munkájában.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Dzsupin Mihály, Masontown, W. Va.
Dobos István, Kimball, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont,
Wendel, Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth Everettsville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.

Kocgel György, Chattaroy, W. Va.
Kreizler István, Morgantown és vidéke.

Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thorpe, W. Va.

Magyar András, Skelton, W. Va.
Margóczy Imre, Lundale, W. Va.
Mojzer János, McMechen, W. Va.
Opoczki György, Lobata, W. Va.
Panyi Antal, Rosemont, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Pongrácz József, Nellis, W. Va.
Révész István, Galloway, W. Va.
Sitku István, Williamson, W. Va.
Tóth Ignác, Widen, W. Va.
Veszprémi Sándor és Dániel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Belle, Pa.
Barczl János, Lemont Furnace, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheswick, sus, Glo, Pa.
Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bozsnyák József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Clune, Pa.
Csatáry Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István Hellwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fejes István, Brownsville, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gara Béla, Uniontown, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.

I. J. Hadar Béla, McKeesport, Pa.
Hajdu János, Pricedale, Pa.
Jánosi Mihály, Richesville, Pa.
Király György, Russelton, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mészár Sándor, New-Salem, Pa.
Mikus István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Oross Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Shamokin, Keiser, Pa.
Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpsville, Sharen, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szigyártó Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén.
Takács János, Vintondale, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.

OHIO

Érsek József, Ramsey, O.
Bolyki János, Toledo, O.
Péterty Lajos, Columbus, O.
Pásztor János, Tiltonsville és vidéke.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Kovács Ferenc, Murray City, O.
Molnár József, Gloucester, O.
Rezes János, Corning, O.
Széchy Elek, Hunstburg, Ohio és vidéke.
Rimár András, Warren, O.
Tótiván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS

Árval András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Ágoston, Orient, Ill.
Gáll Lajos, Harrisburg, Ill.
Németh Ferenc, Springfield, Ill.
Ontko István, Edwardsville, Ill.
Ronce Péter, Bivernon, Ill.
Seltész Pál, Buckner, Ill.
Tóbiás János, Valier, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Kabal János, Majestic, Ky.
Tárkányi Gábor, Beauty, Ky.
Kish Dénes, Lych, Ky.

NEW JERSEY

Paul András, Carteret, N. J.

INDIANA

Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Bicknell, Ind.
Tóder Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

I. J. Dobos András, Pocahontas, Va.
Bodor József, Dante, Va.

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.